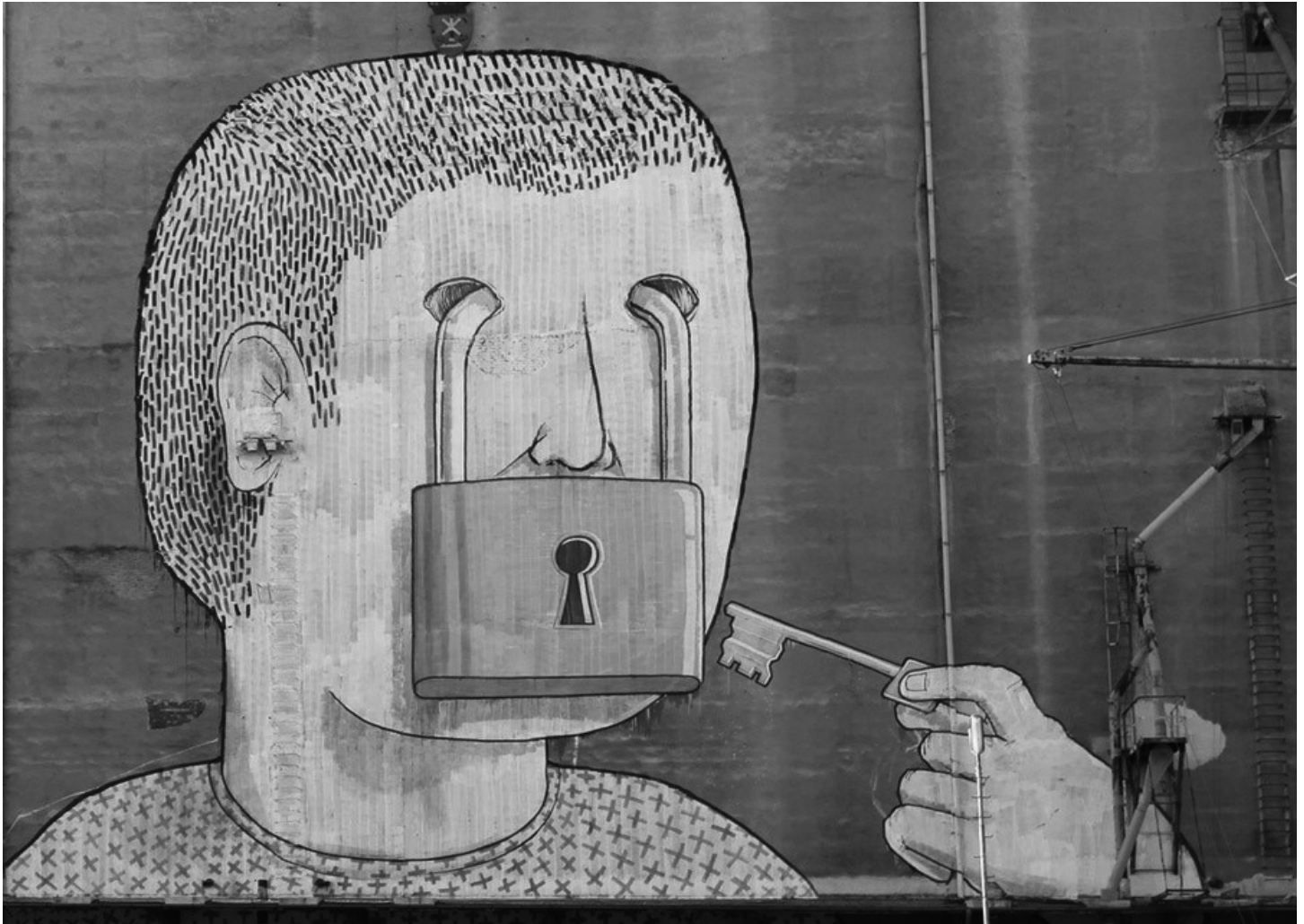

INDIJANEZ

OBČASNIK KULTURNEGA DRUŠTVA MLADINSKI CENTER INDIJANEZ, ŠTEVILKA 8, JUNIJ-JULIJ-AVGUST 2014

INDIJANIZMI

Misli ob obletnici Pekarne, predstavitev novih mladinskih programov KD MC Indijanez in izsek intervjuja Matjaža Ploja.

UPERJENO

O tem ali se je vredno boriti za družbo, o večplastnosti mundiala in o volitvah ter nevarnih idejah.

UJETO

Zapornikova dilema in kaj nas uči o sodelovanju ter vznemirljiva novica o generatorju, ki morda napoveduje revolucijo proste energije.

MUZIKA

Poletni festivalski vodnik in zdaj že tradicionalne punk-rock novice.

IZ SMERI

Nekonvencionalne zgodbe, skoraj neverjetne. Tudi tokrat smo jih zlahka nabrali...čudimo se skupaj...

MEŠANO

Porcija DIY projektov v izogib pretiranemu počitniškemu brezdelju.

PREBERITE SE:

▪ FESTIVALSKI VODNIK ▪ NOVI MLADINSKI PROGRAMI ▪ KONEC DRUŽBE ▪ MUNDIAL ▪ VOLITVE ▪ OBLETNICA PEKARNE ▪ ZAKAJ SODELOVATI ▪ SE ZAVEDAMO NEVARNIH IDEJ ▪ QEG ▪ 10 NENAČEDNOSTI II. SVETOVNE VOJNE ▪ PUNK ROCK SCENA ▪

INDIJANEZ OSTAJA NECENZURIRAN & NELEKTORIRAN. LISTANJE IN BRANJE NA LASTNO ODGOVORNOST. PREBERI IN PODAJ NAPREJ. KOPIRANJE DOVOLJENO. KOPIRANJE ZAŽELENO. PREBERI IN PODAJ NAPREJ.

OBLETNICA PEKARNE 20 LET OBSTOJA

Ob tokratni obletnici, lepo zaokroženi na dve desetletji, se ne bom(o) oziral(i) nazaj, v preteklost, kdo je kdaj preplezal zid in zaskvotal prve prostore v nekdanji vojaški pekarni ali kaj podobnega. Zdaj so ti prostori namreč že 20 let v drugačnih funkcijah, takih in drugačnih, predvsem pa v funkciji peke kulturne produkcije – večinoma vsaj malo alternativne, v kolikor je v današnjem potrošniškem svetu hiperponudbe sploh še kaj lahko alternativa. V svetu selfijev, kjer je vsak svoj lastni promotor je pač prostora za vse vrste kulture, egotripov in norosti. Kot tiste, ki obiskovalce Pekarne zbode v oči, kadar pogleda pekarniške zidove, na katerih je zaradi egotripa ostalo le malo kulturnega, le avtorjev vzdevek v vseh mogočih predimenzioniranih oblikah nas dolgočasi z njih. Ampak obljubil sem pogled v prihodnost, ne v nekatere pretekle žalostno patetične dogodke kot je omenjeni, ali kot je bila neizpolnjena obljuba o prenovi Pekarne katero sem napovedal v prejšnji številki pričujočega občasnika. Kaj torej v prihodnje – s Pekarno? V fizičnem smislu jo bomo ob izpolnitvi siceršnje, aktualne obljube o pomoči MOM za t.i. investicijsko vzdrževanje poiskovali obnoviti sami, ob strokovno usposobljenih kadrih, to je arhitektih in izvajalcih prenove seveda, da bo vse po predpisih. V tak koncept obnavljanja bi se lahko potem javnih del vključilo tudi morebiti zainteresirane uporabnike prostorov, vsaj tiste, ki imajo dovolj znanja in volje in se ne branijo dela za skupno dobro. In seveda lastno. Sej veste kako gre namreč štos: Vsi za enega – eden za vse! Vsaj bilo naj bi tako. Pekarna pa je še bolj kot fizične prenove potrebna duhovne prenove. Potrebni so boljše povezovanje uporabnikov, več solidarnosti, medsebojne pomoči, razumevanja, potrebni so kulturni dialogi, spoštovanje tujih mnenj in spoštljiva lastna mnenja. Potrebne je skratka več KULTURE! Pa ne tiste, ki se jo izvablja iz glasbenih inštrumentov, slika na platna, špreja na zidove, piše črno na belo ... Te je zmeraj bilo in je bo. Tiste človeške pa je z leti vedno manj. Pekarna

je namreč kot ogledalo družbe, ki postaja vedno bolj egocentrična in neobčutljiva, namesto da bi se v njej razvijalo več kulture sočutja in razumevanja. Zato Peki ob dvajseti obletnici želim, da jo v prihodnosti naseljuje in obiskuje čim več kulturnih ljudi, tako v umetniškem, kot v človeškem smislu! Vse najboljše in srečno MC Pekarna!

DOKTOR KALABREZE

VEČER, 22. 8. 94

Pekarna je v dobrih rokah

Nezadovoljni mariborski alternativci so pred dvema mesecema zaradi slepomišenja mestnih oblasti glede bivše vojske pekarnice, ki jim je bila namenjena, vzeli vajeti v svoje roke. Naselili so se v precej dotrajane objekte in začeli izvajati kulturni program. Med počitnicami so prijeli še za kladiva, žage, čopiče in izvijače ter začeli ure-

jati in obnovljati poslopja, saj bo jeseni v Pekarni obilica prireditiv.

Najaktivnejši med njimi, Matjaž Ploj, že napoveduje otvoritev multimedialnega centra, kjer bodo v začetku septembra nastopili reški Let 3. V centru bodo svoj prostor pod soncem dobili tudi mladi, neveljavljeni rock bendi. Veliko bo tematskih glasbenih večerov, video-filmske dejavnosti, okroglih miz, razstav.

Društvo Hiša galerija, ki ima prostore v sosednji stavbi, pa bo pripravljalo razstave slikarjev, kiparjev in fotografov. Z njimi bodo sodelovali tudi umetniki s Hrvaške, iz Avstrije in Nemčije.

bena delavnica Gustaf in Društvo prijateljev delfinov. Slednji pripravljajo ekološko knjižnico, Gustaf pa trenutno obnavlja prostore bivšega skladišča v pekarni. Tu bodo neveljavljeni bendi vadili, za sredino septembra napovedujejo velik koncert, dolgoročno pa načrtujejo tudi izgradnjo glasbenega studia, kjer bodo lahko mladi rockerji snemali svoje prve kasete. (pž)

PHOTO

TA STAVBA JE VOGELNI KAMEN. PODRI STAVBO IN NAŠEL BOŠ PEKARNO. PEKARNA BO ZMERAJ ŽETUKAJ ALI PA JENIKOLI SPLOH NI BILO. TA STAVBA BO IZATOJ PROLA PRVA.

INTERVJU OB 20. OBLETNICI: MATJAŽ PLOJ

Kako se je alternativna kultura priselila v Pekarno?

Bile so tendence, da je MKC preveč mainstreamovski, in nenazadnje, da tudi ni bil toliko. Tisto je bil pač tak klubek, kafič. Sem si rekel ni dovolj, ker ni bilo prostorov za vaje, ni bil plac. Potem pa je bila tako cela vojna, in sem imel dejansko prerodne sanje, skorajda. Sanjal sem, da bi morali Pekarno, mislim, ne pekarno ampak vojašnico, zasest. En kulturni kompleks narediti. Predstavljal sem si park, vse tako živo, da to ne bi bil neki prostor, klub, kocka, pa tam disko, tadada, disko kugla, pa šank, pa adijo in gremo lepo nasvidenje, in ono re-darji, pa ... (hud izraz na obrazu) ... disko! Ne disko, to mora biti življenjski prostor! To mora biti ustvarjanje, dihanje, sem si rekel. Da imas plejs. Muzika itak vedno je in bo, je temelj, se pa dogaja se marsikaj. Če posames to na primer (pokazuje na varjeno skulpturo na stavbi MC Pekarne delo Slossarta), tega prej ni bilo, ne? Dela, ki se ustvarja ... To je fenomen! To je meni ... To vsak ljubi roko onemu, ki je to švasal pa delal, ne? V MKCju to ni bilo možno, to hočem povedati. Že tisti parkec tam, ki je bil ... Sej smo cumili doli, ampak tam je bila policija, zato ker je sredi mesta, tam je cerkev zraven, tam je pač fontanica. Eni so se pijani metali not, in flaše in to, itak se je dogajalo, ni kul. Že tu mecejo, ampak tu je malo manj škode. Noben se tako ne pizdi, po domače rečeno. Se je pa metalo, pa nadereš onega, oziroma, prosim če ne mecete ozeti tukaj! Ni fajn niti hodit, ne vozit, ne nič. Pa kontejnerje je treba umaknit! Tam, s sredine placa! To izgleda kot da si prisel na dzubretinu!

Kako je prislo do ureditve presreškega sna?

Ideje se potem tudi širijo, pogovarjas se, debatiraš. Je bila pa to debata s Čikotom in s takrat sta bila onadva vodilna člana Društva prijateljev delfinov, iz katerega je nastalo društvo Gustav, tu, v Pekarni. Pogovarjala sva se o tem, da je treba nekaj zasest. In sem videl, da pri tej ideji nisem osamljen. Da jih mnogo podobno razmišlja.

Jaz sem bil najprej tudi Slava Klavora varijanta, potem pa začnes razmišljati, to je velik kompleks, to je too much, to je bolj za Ljubljano kot za Maribor, recimo. No, tam je zdaj šolski center, super, ne? Pač izkoristit smo želeli to, kar je vojska pustila za seboj, ker je vsega tega bilo škoda. Neke bivalne enote mislim, pač bolj taka socialna varianta. Družbeno socialna. Tam je zdaj recimo šolski center. Ja, gre za to. Za vzgojo. Itak the best. Boljše kot pa šoping center. V vsakem primeru boljše. Pekarna pa ostaja še vedno Pekarna, kot vidim, in to je pač manjši plac, ki so si ga zamislili Društvo prijateljev delfinov, pa da ne bi koga izpustil raje ne bom niti navedel naprej, ker ne vem kdo vse, pa tudi posamezniki, so lepega dne šli kar noter, navezali stvar na prvo stavbo, tu kjer je zdaj youth hostel. To je bila v bistvu upravna stavba, oficirska, za šefe, za one sa corkami. Tamo su domovali, so meli tuširnice i to. So bili vodje, pa rampo so imeli. Pa mislim, da je bila železnica noter speljana. Za žito in moko in to. In zato je Pekarna, ker so pekli kruh za vso vojsko tu daleč naokoli, poleg tega pa so imeli se skladišče. No, in to vse je bilo prazno in me je Čiko lepega dne, mislim, da kar prvega dne, ko so sli not poklical in rekel, mi smo v pekarno sli, v vojašnico! Pridi! Tu smo! Ja kam? Tu, zdaj boš videl, je rekel. In sem videl. Tu noter je bilo vse zaraščeno, raztur bože mili, tu je bilo potrgano vse živo ven ... Ampak kar dosti uporabnih prostorov je bilo in tako se je ta zgodba začela, z vsemi nami skupaj. Vsak je imel pač svoje vidike, svoje želje, potenciale, perspektive, neko formo ... Vizijo ... Vizijo,

ne vem, karkoli. Vsak si po svoje to razlaga. Neki start je moral biti. Je bil pa tako, malo mizeren start. Slejkoprej smo rekli, preden bo to prihtano, bo hodila sem tudi gola-zen. Ne mislim na podgane ampak na ljudi, ki so recimo alkoholiki, pa pretepači, ki pa so bili koliko toliko, da se je dalo z njimi komunicirati in nekako reševati potencialne probleme oziroma jih preprečevati še preden do njih pride. Včasih je bili tudi napeto in kak pretep ...

Se obstaja potreba po Pekarni?

To je zdaj težko reči, če se obstaja potreba. Moraš si vseeno zamisliti. Čez eno uro, treba vse ven spokat, pride policija ... ne vem, kot da je deložacija. Ali pa dobro, dvanajst ur in je treba vse dol zapreti. Kaj bi rekel? Čakaj malo. Nekaj manjka, ne? Luknja ... Zato je potreba! Ker zdaj že je. Zdaj, ko je že tako daleč, bi sploh manjkalo, če bi naenkrat nekdo kar odrezal vse to. To bi bilo poseganje v človeka samega in njegove svoboščine, temelje demokratične družbe in tak dalje. Ampak to je ze tako ali tako šlo, tako, da na tem itak ne bi šparali ...

Kaj si želis za Pekarno v naslednjih dvajsetih letih?

Da se porihna še infrastruktura in take stvari, ki so temelj. Ne fasadica lepa pa floruscentna, pa nevem kaksni šperavci gor, sej nismo hotel tukaj. Tako, da štima pa ne razpada. Da špila, da se vzdržuje pa to.

Intervju v polni obliki bo objavljen na spletnem portalu Pekarna.TV (www.pekarna.tv). Matjaža Ploja je intervjuval Mitja Tratnik, intervju pa so snemali dijaki na praksi Zarja Šetar, Gašper Šantl in Žan Bošak.

ČITALNICA POD TRAMOM

Čitalnica na podstrešni galeriji v MC-ju (aka klubu MC) – vas vabi v primež besed. Knjig ni dovoljeno odnašati, za branje izven čitalnice npr. zunaj na terasi pa prosimo seznanite osebje MC-ja. Čitalnica ponuja v leposlovje v slovenskem, angleškem in nemškem jeziku, znanstveno fantastiko, kriminalke, nekaj nobelovcev, kanček vojne literature, knjige o umetnosti, poezijo in filozofijo ter potopise, anarhistično oz. družbeno kritično literaturo, izbor revij in zajetno zbirko stripov. Bralno zbirko bomo nadalje dopolnjevali in izpopolnjevali, zato vabljeni vsi, ki imate doma kakšno knjigo, revijo ali strip, ki bi ga želeli podariti, da ga prinesete v čitalnico in prispevate k njeni širini in teži polic. Iskrena hvala. Čitalnico omogoča tudi bukvarna Ciproš.

RAZSTAVIŠČE LUBADAR

Razstavišče LUBADAR se nahaja tretjem nadstropju stavbe Lubadar v Pekarni. Obsega preko 400 m² visoke mansarde. Prostor je obdan z manjšimi okni, ki jih zakrivajo polkna, dostop pa je urejen po širokem stopnišču.

K uporabi prostora vabimo vse, ki bi želeli pripraviti razstavo, performans, delavnico ali kakšno drugo mirno dejavnost, ki je primerna za to lokacijo.

RAZSTAVIŠČE MC

Razstavišče MC je sestavljeno iz 8 izložbenih mest B1 formata (1000 x 700 mm) in se nahaja v južnem delu kluba, pod galerijo. Vitrine so osvetljene od zgoraj z diskretno razsvetljavo. Prostor je zaradi klubske dejavnosti dobro obiskan, razstavišče pa se nevsiljivo združuje z ambientom kluba.

ČE ŽELIŠ RAZSTAVLJATI, PRIPRAVITI PERFORMANS ALI NA KAK DRUG NAČIN KORISTITI PROSTORE, POŠLI EMAIL Z OPISOM NAČINA UPORABE NA: PISARNA@INDIJANEZ.SI

NOVI MLADINSKI PROGRAMI

PRAKTIČNE DELAVNICE "SAM SVOJ MAJSTER" IN MLADINSKA PREDELOVALNICA "A JE TO"

REŠITE SPLETNO ANKETO IN SOOBLIKUJTE PROGRAM PRAKTIČNIH DELAVNIC

Konec poletja bomo v KD MC Indijanez izvajali dva mladinska programa financirana s strani Mestne občine Maribor.

Sklop (brezplačnih) delavnic praktičnega znanja „Sam svoj majster“ - bo na dinamičen način prispeval k obogatitvi pridobivanja znanj in spretnosti mladih ter vzpostavljaj vseživljenjsko učenje, pridobivanje socialnih kompetenc in razvoj osebnih potencialov, s čimer bomo skušali vzpostaviti model neformalnega, dodatnega izobraževanja.

Delavnice bodo predvsem praktične narave, kjer bo mogoče pridobiti konkretna in uporabna znanja ročnih spretnosti. Slednje je v današnjem času pomembno tudi v kontekstu prihodnosti mladih na zelo težavnem in problematičnem trgu dela, kjer so vedno bolj cenjeni in iskani praktični poklici.

Z delavnicami želimo, da bi mladi uresničili željo po dodatnem izobraževanju in razvijanju kreativnosti, inovativnosti ter kvalitetno preživljali prosti čas. Delavnice bo spremljal tudi dopolnitveni del – demonstrativni videoposnetki na temo delavnic, ki bodo deljeni preko spleta in s tem omogočali, da tehnike in učne vsebine dosežejo širši krog mladih.

Trenutno poteka anketa na spletu:

<https://apps.facebook.com/my-polls/delavnice>

,kjer lahko odločate o tem kakšen tip delavnic bomo izvedli (npr. delavnico predelave lesa, popravljanje koles itd..).

Veseli bomo tudi vaših lastnih predlogov, ki jih lahko zapišete v komentarje.

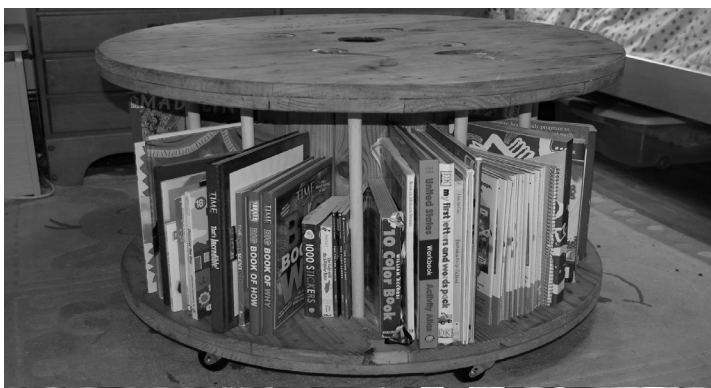
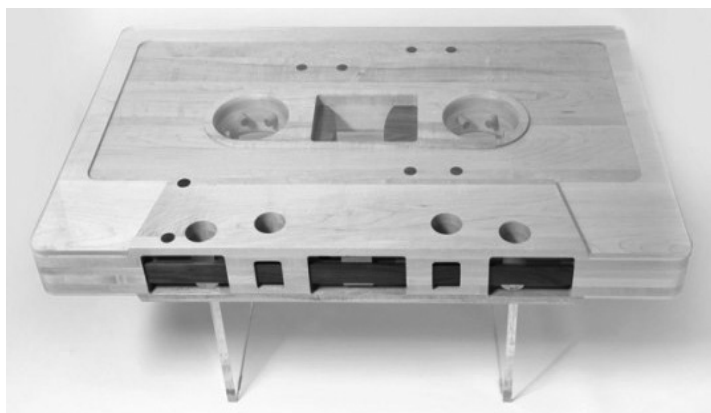
Drug program je povezan s prvim, saj predvideva osnovno znanje obdelave materialov (les, keramika, blago) in ročne spretnosti. Program

se imenuje mladinska predelovalnica in popravjalnica stvari "A je to", kjer bomo obnavljali pohištvo, izdelke, ustvarjali nove in funkcionalne stvari... Program predvideva Facebook stran, kjer bodo splošna javnost in pa zainteresirani posamezniki in inštitucije lahko objavile in naznanile pohištveni kos, ki bi potreboval obdelavo, popravilo ali predelavo, v popravjalnici pa ga bomo nato obdelali in bodisi vrnilo lastniku ali pa našli novega lastnika. Program je namenjen tudi pomoči posameznikom in organizacijam, poskušali bomo torej popravljati namensko - za socialno ogrožene oz. v smislu izboljšav v mestu oz. posameznih četrteh, dvoriščih. Vsi, ki že v tem trenutku veste, da bi želeli sodelovati in se udeležiti delavnic ali ročno predelovati stvari v popravjalnici **si lahko predhodno zagotovite mesto s prijavo na e-poštnem naslovu: pisarna@indijanez.si**. Pripišite ime, starost, email in telefonsko številko.

Delavnice se bodo izvajale konec avgusta oz. od septembra naprej, takrat bo z delovanjem pričela tudi predelovalnica.

Za inspiracijo in navdih, kaj vse bi se lahko počelo in izdelovalo pripenjamo nekaj fotografij.

EKIPA INDIJANEZ

KONEC DRUŽBE

KOT POSAMEZNIKI MISLIMO, DA ZMOREMO VSE. NIHČE PA NE VERJAME V NAS KOT DRUŽBO.

**KDOR VOLI, SE UDELEŽI
PROTESTA, SODELUJE V
STAVKI, PODPIŠE PETICIJO ALI
DELUJE KOT PROSTOVOLJEC,
MORA VERJETI V SKUPNO.
VERJAME, DA SE IMA SMISEL
POVEZOVATI. DA SE JE ZA
BOLJŠO DRUŽBO VREDNO
TRUDITI.**

Nekdanja predsednica britanske vlade Margaret Thatcher je pred kakimi tremi desetletji zatrdirala, da družba ne obstaja in da obstajajo le posamezniki. To so bile besede, ki so zaznamovale zadnja desetletja in zdi se, da dobro odsevajo večinsko prepričanje ljudi tudi danes. Verjamo, da lahko posameznik z dovolj truda postane kdorkoli: astronaut, vrhunski športnik, genialni glasbenik, če se zna pravilno »promovirati« tudi slavni estradnik. Za posameznika ni ovir. Na drugi strani, nihče ne verjame, da se je vredno ukvarjati z družbo. Jo spreminjati na bolje. Nihče ne verjame, da se lahko ljudje organiziramo pod skupno idejo in s tem nekaj dobrega dosežemo. Ok, so posamezniki, ki to še počnejo, toda večina jim ne sledi. Na zadnjih evropskih volitvah, je večina Evropejčev in Evropejcev ter ustavna večina Slovencev in Slovencev svoj glas prepustila sosedom in pre-

prosto ni šla volit. Danes imamo Evropski parlament, kjer med drugim sedijo nacisti, fašisti, homofobi in drugi sovražniki vseh, ki so domnevno drugačni od njih. Ti ljudje so v parlamentu, ker so med nami ljudje, ki so tem skrajnejšem na volitvah dali dejansko podporo in tudi zato ker je večina zmernih ljudi sosedom, ki so šli volit, prepustila tudi svoj glas, s tem ko ni šla volit. Kdor je volil je odločal za tri, ki na volitve niso šli.

Izgubljeno skupno

Večina Slovencev in Slovencev ne verjame v skupno ukrepanje. Znamo biti močno proti neki skupni grožnji in takrat gremo na proteste. Vstaje so bile silovite, imele so neverjetno moč in so marsikaj tudi spremenile. Temu ni oporekati. Kljub temu pa se zdi, da ne znamo, ne zmoremo ali pa ne razumemo pomena kolektivnega delovanja. Ne znamo sodelovati pod skupno idejo za skupno dobro. Menim, da je temu tako, ker je prevladalo prepričanje gospe Thatcher, da družba na obstaja. Ne verjamo več v skupno. Skeptični smo do njega. Skupna vprašanja pa raje rešujemo zasebno kot posameznik in potrošniki. V skupnem ne vidimo smisla. Vsaj večina med nami ne.

»Potrošnik da, državljanka ne«

Živimo v času, ko velja, da se posamezniki lažje osebno odpovedo lagodju, da bi ukrepali doma, kot da bi žrtvovali veliko manj in ukrepali kolektivno, skupaj. Raje smo aktivni potrošniki kot aktivni državljani. To se kaže tudi na primeru vegetarijanstva ali eko-potrošništva. Na tem mestu sem že pisal o omejenosti vegetarijanstva, ki ne bo uspelo doseči izboljšanja ravnanja s hlevnimi živalmi, če vegetarijanstvo ne bo postalo politično – če ne bodo vegetarijanci postali vegetarijanci. Ljudje, ki bi radi zmanjšali trpljenje živali, se lažje odpovedo okusnemu mesu in lagodnemu načinu prehranjevanja, tako da postanejo vegetarijanci, kot pa da bi se udeležili protesta pred tovarno živali, kjer »proizvajajo« meso in zahtevali družbene spremembe. Ljudje lažje kupujejo dražje eko-izdelke kot pa da bi volili politično stranko, ki bi zagotovila, da se okoljsko sporni izdelki sploh ne

morejo prodajati. Lastniki hiš lažje pred hišo postavijo otroški peskovnik, gugalnico in bazen, kot da bi se skupaj s sosedi zavzeli za otroško igrišče in drugo infrastrukturo v soseski. Vse skupaj nas je prevzel občutek nemoči nad družbenimi vprašanji, zato se raje obrnemo v zasebnost, tja kjer, »lahko nekaj naredimo«. V ukvarjanju z zasebnimi zadevami smo že zelo dobri. Še nikoli ni bilo v trgovinah in gostilnah tako velike vegetarijanske ponudbe in na izbiro toliko eko-izdelkov. Ljudje še nikoli niso imeli tako lepo opremljenih stanovanj, nikoli bolj urejenih vrtov, v otroških sobah še nikoli ni bilo tako raznolikih otroških igrač. Vsi ti »uspehi« so rezultat prepričanja, da je človek kot posameznik močen in svoboden, da lahko sam ureja vse stvari s potrošnja in individualne nakupne izbire. V teh prizadevanjih posameznika spodbujajo trgovci, ki mu omogočijo nakup vsemogočih stvari, ki so potrebne za urejanje zasebnega sveta. Če ne bodo ljudje začeli verjeti v moč kolektivne družbene spremembe, spremembe na kolektivni ravni tudi ne bo.

Kje so mojstri za skupno?

Živimo v svetu, kjer je vsak sam svoj mojster, nihče pa ni mojster za skupno. Nikomur ne priznavamo legitimnosti. Nihče nima zares prav. Nobena politična stranka ni dovolj dobra. Vse razumemo kot relativno, svet je prevelik, naše ukvarjanje z njim pa brezpredmetno. Zakaj bi potemtakem šli na volitve, si mislimo. Kdor voli, se udeleži protesta, sodeluje v stavki, podpiše peticijo ali deluje kot prostovoljec, mora verjeti v skupno. Verjame, da se ima smisel povezovati. Da se je za boljšo družbo vredno truditi. Da je skupno dobro vsota posameznik ukrepov, ki so povezani ter se seštevajo in množijo v skupno zgodbo. Verjeti v družbeni angažma pomeni računati na to, da ima posamezno dejanje smisel v skupnem. Aktivna drža do sveta predvideva vero v družbo. Aktiven človek mora verjeti, da ima njegov ali njen glas prispevek v skupnih prizadevanjih. Taka vera je odločitev.

Mi smo družba

Tudi jaz, ki dajem svoj čas za pisanje teh besed, moram verjeti, da ima

**RAJE SMO AKTIVNI
POTROŠNIKI KOT AKTIVNI
DRŽAVLJANI.**

to pisanje nek smisel. Da obstaja družba, ki jo je vredno popravljati. Da obstajate ljudje, ki berete te vrstice. Da vas je nekaj, ki vam je dovolj mar za svet okoli nas, da skupaj z mano premišlujete te stvari in iščete načine, kako bi lahko bil svet boljši. Moram verjeti, da imajo naša prizadevanja smisel in da se je vredno truditi. Večina ne misli tako. Mi pa moramo verjeti, da imamo kljub temu prav in da bomo tudi večino vsaj kdaj pa kdaj prepričali, da se je vredno potruditi tudi za skupno dobro. Kako je torej s trditvijo Železne lady, ko pravi, da ni družbe? Prav gotovo smo del širšega globalnega trenda, ki nas usmerja k ukvarjanju predvsem z zasebnim. Res pa je tudi, da vedno znova prihaja v odraslost nova generacija ljudi, ki ni obremenjena s preteklimi idejami. Svet čutijo in premišljujejo na novo. Lahko, da bodo prevzeli vzorce pasivnosti, vdanosti v usodo in odsotnostjo zanimanja za politično, ki prevladujejo danes. Lahko pa da bodo novi mladi ljudje modrejši. Da bo njihova želja po boljšem svetu silnejša. Lahko da bodo dovolj močni za upor proti silnicam, ki jih skušajo pasivizirati. Zanje se je vredno truditi. Zanje je vredno premagovati defetizem in vedno znova poskušati verjeti, da družba obstaja in da se je zanjo vredno še naprej boriti.

DEJAN SAVIČ

**LAHKO PA DA BODO NOVI
MLADI LJUDJE MODREJŠI.
DA BO NJIHOVA ŽELJA PO
BOLJŠEM SVETU SILNEJŠA.
LAHKO DA BODO DOVOLJ
MOČNI ZA UPOR PROTI
SILNICAM, KI JIH SKUŠAJO
PASIVIZIRATI.**

MUNDIAL SPEKTAKEL IN OSTALE PLASTI

**POPULARNOST NOGOMETA
NI PRESENETLJIVA, ČE
POGLE DAMO, KAR JE ZMERAJ
MOTIVIRALO ČLOVEŠTVO:
DENAR IN BOG.**

Ponovno je pred nami svetovno prvenstvo v nogometu, ki je tokrat doletelo Brazilce, ki bodo za mundial odšteli 11 milijard ameriških dolarjev, medtem ko denarja za socialno v državi ni. Ali se vsaj v takem obsegu ne porablja za te namene.

Slovenija še nikdar ni zmagala in v naši deželi praznujemo že, če se na prvenstvo uvrstimo. Letos nismo uvrščeni, kar pomeni, da lahko izberemo poljubno moštvo in zanj malo bolj neobremenjeno navijamo.

Spektakel s katerim se ne morejo primerjati niti olimpijske igre, je revija podobna lepotnim izborom, združeni narodi, ekipe, ki so mešane in ekipe, ki vizualno (etnično) delujejo homogeno, bolj ali manj alpolitično prikazujejo narodne karakteristike, človeško zmotljivost in nepričakovano veličino skozi igro. Ob tem bodo ljudje bedeli globoko v noč, da bodo gledali druge ljudi kako brcajo žogo in ob tem preklinjali se drli, kričali, držali dih in se prijemali za glavo. Mnogi bodo stavili in delali izračune, še najmanj Angleži, ki so bojda najbolj pesimistični glede uvrstitve svoje izbrane enajsterice.

Tisti drugi, ki bodo na licu mesta, si

bodo barvali obraze, oblačili drese "narodnih herojev" in skandirali ime svoje države. V tem pogledu je nogomet cona, kjer je v kontekstu navijanja še zmeraj mogoče biti z zastavo mahajoč nacionalist, šovinst, javno uperjen proti-tujcem in kaj je še takih proti Evropejskih oz. unijskih idej. Kje drugje kot na nogometni tekmi ste na primer po vojni videli, da se kdo na ves glas dere: "Deutschland, Deutschland"!

Popularnost nogometu ni presenetljiva, če pogledamo, kar je zmeraj motiviralo človeštvo: denar in bog. V nogometu je ogromno denarja. Igrati za nacionalno moštvo je čast in ponos. Tisti zares uspešni igrajo v prestižnih klubih, kot milijonarji, a vendar kot bivši reveži, ali predstavniki srednjega sloja, ki so dosanjali sanje in nam kažejo nepravilnost sveta v situacijah, ko sodnik ne piska. Božanskost se kaže v univerzalnem, a po drugi strani izrazito partikularnem viru neusahljivega upanja, ki tli do zadnje minute znotraj enostavnih pravil. Pravila nogometu so pravila enakosti in nenasilja ter samokontrole. Obenem so igralci prepuščeni odločitvam racionalnega arbitra. V duhu "fair playa" lahko sodnik izključi katerega koli igralca, da udeleženi pravičnost in duh igre.

Religijski vidih nogometu se še posebej pokaže v letu svetovnega prvenstva, ko ekipe iz vseh kotičkov sveta pripotujejo na isto točko, da izvedejo atletske križanje. Zanimiva je tudi moč domačega terena, ki domačinom običajno prinese uspeh, ki ni proporcionalen z njihovim talentom na papirju. Možni so triumfi nad močnimi moštvi, ki izva-

bljajo vzdihne, ki govorijo o tem, da je bog na njihovi strani. Morda bo to olajšalo pritisk, ki ga letos gotovo čuti Brazilija, še posebej pa bojda Neymar od katerega se pričakuje, da bo na prvenstvu eksplodiral in postal heroj. Brazilci so sicer precej razdvojeni glede prvenstva - eni ponosni, da ga gostijo, drugi z grenkim okusom v ustih in z zamero do blišča v katerem se pripravljajo Brazilski izbranci, s skepso o vsem porabljenem denarju in s strahom, da bo prvenstvo celo škodilo njihovi ekonomiji in ljudem. Upajo, da bo Brazilija zmagovala in da bo potem prvenstvo obdal optimizem in pozitivno razmišljanje. Revni Brazilci se še posebej zavedajo dualizma bede in blišča ter spektakla, saj nedaleč od stadionov prevladujejo favele, s po novem okrepljenem policijskim nadzorom in porastom strelskih napadov in nemirov tik pred svetovnim prvenstvom. Policisti dobesedno čistijo favele, bijejo se ostri napadi, ki spominjajo na vojno med kriminalci, domnevnimi preprodajalci drog in policisti na drugi strani, ki čutijo pritisk, da vzpostavijo red še posebej v času svetovnega prvenstva. Do medijev naj bi prišla le peščica dogodkov, saj je strelskih obračunov toliko, da jih niti lokalni policisti ne popisujejo več, kaj šele, da bi o njih poročali. Domačini si zato bolj kot blišča okoli stadionov in novih barov želijo močnejše javne uprave, bolj socialno državo in več poslušnosti za večino prebivalstva, ki mora v času mundiala plačevati izrazito višje vstopnice za avtobuse, ki so bili posodobljeni in, ki vozijo po mestih, kjer bodo morda tudi turisti, kar za

večino revnih Brazilcev pomeni hud finančni udarec., še bolj hudo pa je zavedanje, da si oblasti želijo, da se v tem času sploh ne bi vozili z avtobusi, vsaj ne v svojih razcapanih oblačilih, za katera je po večini tako kriv sistem, ne pa oni sami. Pa da ne pišemo samo negativno...

Znano je, da lahko nogomet, kot religija pripelje do nasilja - huliganizma in teptanja množice, po drugi strani pa ima nogomet možnost zblíževanja ljudi in podiranja stereotipov. Že samo dejstvo, da se svetovno prvenstvo lahko dogaja v Južni Koreji, kjer Korejci prvenstvo gostijo z Japonci, ki jim v času kvalifikacij niso dovolili prestopa meje, govori svoje. Dajmo nogometu še 500 let pa bomo morda videli Izrael in Palestino kako prirejata spektakel. Dajmo mu še kako desetletje pa morda ne bo težko igralcu, ki kot odprti homoseksualec in igra v moštvo s domnevno pretežnimi heteroti.

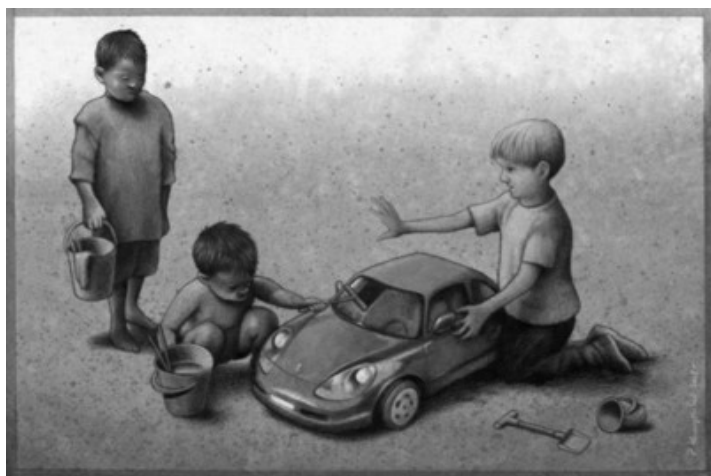
Univerzalnost nogometu se mora skrivati v njegovi enostavnosti. Igro lahko igramo kjerkoli in z marsičem. Urbani otroci igrajo na betonu, ruralni otroci brcajo kos povezane obleke, bosí in po blatu. Igra, ki združuje denar in religijske vzgibe bo ne fer, frustrirajoča in čudovita obenem v času svetovnega prvenstva v Braziliji. Sam bom eden izmed milijarde ljudi, ki bom na strani televizijskega spektakla, spremljal 32 držav, ki se spopadajo z nasprotnikom, lastno telesnostjo, identiteto, pritiskom, žogo in 17. pravili.

ALI SE ZAVEDAMO NEVARNIH IDEJ...

ZARADI KATERIH SO NAŠE BABICE SKORAJ IZGUBILE ŽIVLJENJE?

Medtem ko se današnja generacija mladih o rasizmu, holokavstu in evgeniki uči iz 'zgodovinskih' učbenikov, so naše babice in dedki grozote druge svetovne vojne doživeli na lastni koži.

Ko sem se ne dolgo nazaj pogovarjala z dvainosemdesetletno gospo, mi je v pretresljivem pogovoru razkrila del njene osebne poti. Poimenovala sem jo babica. Ko je bila stara 2 leti, se je s starejšo sestro, mamo in očetom morala izseliti iz slovenskega industrijskega mesta, ki se je do takrat preživljalo s premogovništvo. Ne samo oni, tudi veliko drugih družin je s trebuchom za kruhom emigriralo v tujino. Nastanili so se v francoskem industrijskem mestecu tik ob nemški meji. Njen oče je dobil delo v rudniku, mama pa je izvrstno šivala in je tudi na ta način zaslužila dodaten denar za gospodinjstvo. Babica je v Franciji hodila v šolo, se kmalu dobro naučila francosko in si našla tudi prijatelje. Njena mama se nikoli ni navadila na življenje v tujini in je vseskozi upala, da se bodo lahko

čim prej vrnil domov. Ko babica danes o tem razmišlja, meni, da se njena mama niti ni hotela, niti se ni mogla naučiti francoskega jezika. Tam so ostali 10 let in kljub vsemu živeli dobro. Vse dokler se ni začela vojna. Ta je s sabo prinesla tudi ekonomsko nestabilnost, kar je pripeljalo do pomanjkanja hrane. 'Francози so bili jezni na priseljence, ker ni bilo dovolj hrane za vse. Ko sem nekoč želela v trgovini kupiti krompir, mi ga niso dali. Rekli so: 'Vi ste boši, pojdite drugam!'' mi pove babica. Ne ve sicer, kaj 'boš' pomeni, razume pa, da gre za etnično negativno zaznamovan pojem. Kmalu za tem so mesto res zapustili. Nastanili so jih v zavetišču, kamor so vdrle Hitlerjeve enote SS-a in začele zbirati moške, da bi jih odpeljale v koncentracijska taborišča. Babica se spominja: 'Ko je vojak stal pred mojim očetom, sem se mami, ki me je grozno močno držala, izmuznila iz rok in vsa v joku odhitela do vojaka. Rekla sem mu: 'Naš ata ni jud, mi smo iz Slovenije. Ne odpeljite ga!' V istem trenutku je oče omedlel in iz ust so mu pričele uhajati bele pene. To ga je rešilo, da ga niso odpeljali.' Ko so se vrnil v Slovenijo, je babica prvič videla podeželje. Navajena na edino realnost industrijskega mesta ni mogla razumeti, zakaj kakšna kmetija stoji sama sredi travnika. Ko je tam pričela obiskovati šolo, so nekega dne nemški vojaki vse otroke iz šole poklicali in jih pozvali, naj gredo za njimi. 'Ustrelili so partizana in mu odsekali glavo. Nas otroke so prisilili, da ga pogledamo,' pove babica. Njena mama nikoli ni prebolela grozot, ki jih je doživela med vojno. Še več let je nemo stala ob oknu in v strahu vsak dan čakala, kdaj bodo prišli vojaki in

postrelili celo družino.

Približno sedemdeset let od izkušnje te babice smo v združeni Evropi – ki je nastala na temeljih antirasizma, multikulturalizma, enakopravnosti, vlada-vine prava in demokracije, na temeljih polno prisotnega zavedanja o nevarnosti skrajno desničarskih idej – v Evropski parlament izvolili tudi stranke skrajne desnice. Ekonomska kriza je zopet pokazala zobe in spregovorila, da kruha ni dovolj za vse. Slovenski časopis Mladina je ob tem zapisal: 'Vodja ene stranke ima tetoviran ključasti križ, drugi si želi iz države izbrisati muslimane, ustanovitelj tretje bi priseljence iztrebil z ebolo. To je »letnik 2014« Evropskega parlamenta, do sedaj najbolj protievropski, skrajno desničarski in do tujev sovražen sklic.'

To, da zgodovina žal ni učiteljica življenj – kot meni naivno reklo – zdaj že vemo. Vendar pa to, da iz pripovedi osebnih izkušenj naših babic nismo sposobni razumeti, kako nevarna je skrajno desna pot, kaže na našo neumnost in ignoranco. Druga svetovna vojna nam je pokazala, da lahko ideologija sovraštva do tistih, ki so domnevno različni od nas, seže od plinskih celic in streliv v glavo do odvzema dostojanstva in suženjskega prisilnega dela do smrti. Pokazala nam je, da sovraštvo in strah do različnosti ne prinese ničesar dobrega. Ignoranca do družbenih vprašanj, ki jo danes odražamo s politično apatijo, se namreč že preoblikuje v 'zlo', za katerega bomo soodgovorni. Kaj

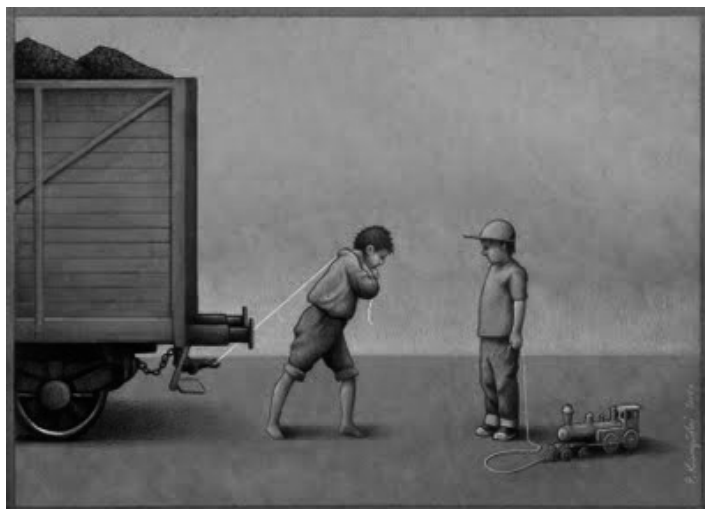
TO, DA ZGODOVINA ŽAL NI UČITELJICA ŽIVLJENJ – KOT MENI NAIVNO REKLO – ZDAJ ŽE VEMO.

je to zlo? Politična teoretičarka in filozofinja Hannah Arendt je na podlagi izkušnje poročanja o procesu proti nacističnemu zločincu Adolfu Eichmannu, ki je odločilno sodeloval pri organizacijski izvedbi holokavsta, skovala koncept banalnosti zla. Bistvo njenega razumevanja je, da zlo ni esencialno umeščeno, ampak pomeni povsem preprosto odsotnost razmišljanja in popolno podrejenost avtoriteti, kar se je pokazalo tudi v primeru holokavsta.

Bojim se, da nekateri mlajši prijatelji in vnuki naših babic danes o problemih sovraštva v zgodovini vedo bore malo in da po tistem morda tudi sovražijo. Zaradi odsotnosti lastnega razmišljanja so jezni na jugoslovanske priseljence – 'Bosance', ki bi jih poslali »tja nazaj«, češ, zakaj se ne naučijo slovensko? Jezni so na Rome, istospolnim parom pa seveda ne bi ponudili enakih pravic, kot jih uživajo sami. Ob tem pa niti malo ne pomislijo, da je ta babica v razmerah pred sedemdesetimi leti doživela enako sovraštvo, rasizem, strah in ponižanje, ki ga oni danes izkazujejo drugim, na videz različnim od njih. In tudi tega ne, da bodo nekoč morda tudi oni za nekoga odveč.

NINA MEH

DRUGA SVETOVNA VOJNA NAM JE POKAZALA, DA LAHKO IDEOLOGIJA SOVRAŠTVA DO TISTIH, KI SO DOMNEVNO RAZLIČNI OD NAS, SEŽE OD PLINSKIH CELIC IN STRELOV V GLAVO DO ODVZEMA DOSTOJANSTVA IN SUŽENJSKEGA PRISILNEGA DELA DO SMRTI.

VOLITVE

**ENI BI PRODAJALI
MEGLO, DRUGI STRAH
PRED REVŠČINO, TRETJI
VISOKOLETEČE IDEALE,
ČETRTI KREDITE ...**

Nedolgo preden se je država Slovenija osamosvojila sem zajadral v polnoletnost in s tem pridobil volilne pravice vseh vrst. Naprimer tudi tisto, s katero ste ali so volilci in volilke našo deželico pod Alpami z veliko večino ljudskih glasov odrezali od tedanje matične federativne republike Jugoslavije. Ni me bilo med omenjeno večino. Tudi na samih volitvah oziroma plebiscitu nisem bil. Tedaj so me zanimali rokenrol, punce in norenje, kot se spodobi za mladca, ne pa kakšna nova nacionalistično-kapitalistična politična usmeritev. In tudi nekako si tedaj nisem zmozel predstavljati, da moja dežela nikoli več ne bi bila naprimer prvak v košarki, ker Zdovc brez Dražena, Divca, Kukoča, Radže, Paspalja in ostalih jugovičev pač ni izgledala ista stvar. Leto pred slovensko osamosvojitvijo sem kot nabornik tudi spoznal vojaški stroj, namenjen, da bi branil deželo Jugoslavijo od zunanjih in notranjih sovražnikov in rečem vam, tudi če sem bil tedaj zgolj šmrkavec mi je bilo ob vsej mogoči ubijalski sili in taktikah jasno, da bo ob morebitnem razpadu Juge tekla kri, in to v potokih, zakaj bi torej takrat volil za vojno, in ne za mir, ki smo ga živeli? Bil sem namreč čisto navaden mlad dečko, solidno vzgojen in pošten, in ljubil sem svobodo in mir. Vprašal sem se, zakaj bi brat ubijal brata, človeka? Za drugačen grb in zastavo, ime valute in potni list, ki glasi na drugo ime države? Ali unije? Na srečo soljudi nisem en od tipov kakršen je Zmago Jelinčič, ki se je v želji po političnem come back-u v sklopu aktualne kampanje za najnovejše volitve - in tisočkrat poprej - pohvalil, da se je med osamosvajanjem Slovenije, citiram; streljal s Kalašnikovom. V tistih dneh, ko je on grozil z orožjem sem sam bil zgolj pogumen dečko, ki je v spletu tragičnih okoliščin prvi v vrsti mnogih fotografov in snemalcev v kasnejšem dokončnem razpadu Jugoslavije, vojni in smrti v medijih dal odvrtni obraz, v izostrenem bližnjem

kadru smodečih se ubitih šoferjev, ki so nekaj minut prej, preden jih je zraketiralo letalo jugoslovanske vojaške aviacije, živi, zdravi in nič hudega sluteči malicali ob svojih kamionih, ki jih je slovenska obramba uporabila za barikado pred napredujočo kolono tankov. Ni mi bilo lahko stiskati na sprožilce - fotoaparata -, takrat, ampak bil je le trenutek, ko človek ne misli kaj in kako, kaj šele, da bi mislil, zakaj sploh počnem kar sem takrat počel. Slovenski mediji pa so seveda pograbilo tovrstne slike, ki so bile sijajna propaganda za podžiganje domoljubnih čustev. Tedanji prvi novodržavni slovenski minister za informiranje, kasneje pa Jelinčičev rival na vsakih novih volitvah za pozicije v foteljih tu ali tam, Jelko Kacin, ki na račun vsakodnevnega pojavljanja na TV zaslonih v nekdanjih osamosvojitvenih dneh še danes dobiva točke pri volivcih, je Jelinčiču, malce iritiran s strani omenjenega neokusnega šopirjenja njegovega nekdanjega kolega v slovenskem parlamentu, v nekem nedavnem TV soočenju v sklopu najnovejše volilne kampanje, v obraz cinično siknil, da Jelinčič laže, ko se hvali kak heroj naj bi bil, ker naj bi se v tistih dneh streljal. To pa zato, ker je tedaj kot tiskovni predstavnik novoustanovljene republike Slovenije Kacin bil odlično obveščen o dogajanju in ve, z razliko od nacionalistov, ki so kdaj volili Jelinčiča, da so le tega morali v dneh osamosvajanja organi varnosti in reda nove države Slovenije pripreti, da ne bi sebi ali drugim naredil kaj slabega. Ubijalskega. Ali morilskega. Da denimo ne bi kot paravojaški samooklicani prostovoljni osamosvojitelj pobil kakšnih nedolžnih nabornikov tedanje jugoslovanske vojske in s tem zavil v črno še več mater, kot jih osamosvajanje je, tudi slovenskih, ker so slovenski fantje tedaj še služili vojaščino v JLA. Ali da ne bi napadal vse tiste katerih priimek se končuje na ič, izvzemši njega samega seveda, ker on je trdi, ne mehki ič. Na srečo so tekom osamosvojitvenih dni odgovorni varnostni organi Jelinčiča, ki se je sam poimenoval za Plemenitega, brez ič, pa je v resnici s svojim sovražnim gobezdanjem in delovanjem ravno toliko plemeniti kot kak plesnjiv, smrdljiv in plemeniti sir-ič, odstranili z ulic, a je na nesrečo kmalu pristal v parlamentu. Demokratično izbran od

državljanov in državljanek, kot vsi ostali poslanci in poslanke. Danes se nekateri od njih ob omenjanju odgovornosti za usodo Slovenije potresajo s pepelom, kot Tone Partljič, mariborski poslanec z desetletnim stažem, ki je v politiko zajadral iz teaterskih krogov, in mu zato vsa tista leta, ko je od volivk in volivcev izbran s kolegicami in kolegi poslanci sodeloval pri demontaži države Slovenije, ni težko skriti za malce dramaturgiranja ali komedijanstva na temo politika. Upam, da se s pepelom, ne, še raje s katranom in kurjim perjem pravzaprav potresate ali potresajo vsi tisti, ki ste ali so kdaj volili bivše in obstoječe garniture poslancev in poslank v slovenskem parlamentu. Stvar pa je za nas, neopredeljene potencialne volivce in volivke, ki smo nesporna večina volilnega telesa, nadvse življenska, ne kak zabavni teater. Ali greha odrešujoči moralni samomor. Kako namreč na volitvah sploh izvoliti ljudi, ki naj bi delali v dobro vseh nas? Kako najti normalne, sposobne in poštene kandidate ali kandidatke, ko jih je toliko bilo in jih je še očitno premaknjenih, nesposobnih in nepoštenih. Še bolj butasto se zdi dati svoj glas tistim liscam in lisjakom, ki nikakor niso neumne in neumni, ravno nasprotno, v realizaciji lastnih interesov in interesov svojih strank izkazujejo bistroumnost, sposobnost in lojalnost, za interes nas, neopredeljene večine, in seveda političnih nesomišljenikov, pa se jim po domače fučka. In koga sploh lahko voliš v pravljici kjer sta glavna akterja volka kar dva in ne en sam, tako da ne mlado ne staro ne more računati, da bo ostalo celo in živo, in bo pravljica temu primerno v resnici grozljivka.

Zdi se mi, da po vseh letih od kar imam volilno pravico tudi tokrat ne bom iskoristil džokerja in dal nekemu svoj glas, da me zastopa v politično-ekonomskem kupleraju. Danes bi si najbrž rezal žile, če bi v preteklosti volil kateregakoli kandidata ali kandidatko za politične čestitke, razen morda Janeza Drnovška, in še njega šele potem, ko je ugotovil, da bo kmalu umrl, pa se je pred koncem odločil očistiti si karmo od političnega sranja v katerem je preživel življenje, in nehal misliti in delovati kot politik in začel za kratek čas do smrti misliti in delovati kot človek. Nekaj skupnega sva imela poleg rojstnega dne s pokojnim predsednikom Drnovškom, ko je bil v omenjenem zadnjem obdobju

življenja preden je odšel s tega sveta, namreč dojemanje in mnenje, da je v vlogi voditeljev potrebno narediti nekaj dobrega za vse ljudi, ne le zase in za svoje politično pleme. To ni običajna lastnost politikov, tudi ne tistih, ki se nimajo za politike, a se gredo politični aktivizem. Poglejmo naprimer minulo vstajniško vrenje v našem mestu, ki je navidez izgledalo kot legitimen protest meščanov in meščank proti nepoštenju, bil pa je le ljudski revolt zaradi radarjev, z drugimi besedami neplačanih prometnih prekrškov, naperjen proti županu, ki so ga v večini izbrali prav ti, isti meščani in meščanke, ki so ga tekom blišča EPK, festivala Lent ali denimo obiskov vrhovnih cerkvenih poglavarjev kovali v nebo, potem pa so ga ob prihajajočem zatonu vsega omenjenega in seveda obeh položnic za kazni za prehitro vožnjo, na nadvse beden način potlačili v blato. Ali njegov lasten drek. Samo organom reda in miru pa iskrena hvala za solzilec, ki je pomagal, da bivšega župana niso zvelikli tudi na gorečo grmado ali vislice, kot so si želeli nekateri, ampak spravili na sodišče, kot je pošteno in prav, ker tam je mesto zanj in njemu podobne. Solznih oči, seveda ne več od solzilca ampak od žalosti ugotavljam, da se med protesti, zaradi mene lahko tudi revolucionarnimi, vedno najde preveč Jelinčičev, ki bi streljali, obešali, kamenjali in kurili resnične ali domnevne krivce za njihovo nezadovoljstvo. V prevratniških časih je preveč tudi tistih, ki se premeteno nastavljajo objektivom kamer in fotoaparatorov v boju za točke popularnosti, ki bi jim prinesla pozicije, moč in materialno korist. A žal revolucija mišljenja in delovanja družbe in njenih reprezentantov, ki naj bi ji bili priča kot pravijo populist, ki bi radi narodu povedali to, kar ta želi slišati, ostaja zgolj iluzija. Tako med strankami kot znotraj strank, med kandidati te ali one politične struje, tako tudi med tako imenovanimi protestniki in civilno družbo, se namreč bije karse-da navaden in primitiven boj za prevlado in oblast. Vsak bi namreč rad koncesije. Takšne in drugačne. Eni bi prodajali meglo, drugi strah pred revščino, tretji visokoleteče ideale, četrti kredite ... Eni bi ustanovljali nove stranke, drugi cerkve, tretji ekonomske sisteme, četrti ... državo? In smo spet tam. Pri materialni dialektiki, ali nekaj takega. Smo pri preprostem dejstvu, da so v zgodovini človeštva raji skoraj zmeraj in povsod

vladali povzpnetniki, sebični egotipi, ki jim je bilo mar le za lastne riti. Vsi ostali pa so bili in smo le statistika, ki ima pravico glasa le ob volitvah. Le zakaj, se sprašujem? Vsak zakaj ima seveda svoj zato, zato najbrž tudi tokrat ne bom prekršil privatnega pravila, šel na volitve in se ukvarjal s politiko, četudi s tem ne bom prispeval k morebitnemu izboljšanju družbe, ker pač menim, da je ta sama po sebi žal nepoboljšljiva. Če sem preživel toliko bleferjev na oblasti in toliko različnih bleferskih oblasti, bom zmozel še kakšne nove, se tolažim. V primeru, da se pojavijo normalni, sposobni in poštni kandidati ali kandidatke, ki bi izvlekli slovensko državo in prevladujočo mentaliteto iz greznice, pa le povejte naokoli! In potem naj jih voli, kdorkoli izvoli! Samo, da ne bodo spet zgolj populist z egocentričnimi nameni. Ker potem ne bo izgovorov, zakaj demos kratein, ali naše, točneje vaše ljudsko vladanje, ne deluje. nom reda in miru pa iskrena hvala za solzilec, ki je pomagal, da bivšega župana niso zvekli tudi na gorečo grmado ali vislice, kot so si želeli nekateri, ampak spravili na sodišče, kot je pošteno in prav, ker tam je mesto zanj in njemu podobne. Solznih oči, seveda ne več od solzilca ampak od žalosti ugotavljam, da se med protesti, zaradi mene lahko tudi revolucionarnimi, vedno najde preveč Jelinčičev, ki bi streljali, obešali, kamenjali in kurili resnične ali domnevne krivce za njihovo nezadovoljstvo. V prevratniških časih je preveč tudi tistih, ki se premeteno nastavljajo objektivom kamer in fotoaparatom v boju za točke popularnosti, ki bi jim prinesla pozicije, moč in materialno korist. A žal revolucija mišljenja in delovanja družbe in njenih reprezentantov, ki naj bi ji bili priča kot pravijo populist, ki bi radi narodu povedali to, kar ta želi slišati, ostaja zgolj iluzija. Tako med strankami kot znotraj strank, med kandidati te ali one politične struje, tako tudi med tako imenovanimi protestniki in civilno družbo, se namreč bije karseda navaden in primitiven boj za prevlado in oblast. Vsak bi namreč rad koncesije. Takšne in drugačne. Eni bi prodajali meglo, drugi strah pred revščino, tretji visokoleteče ideale, četrti kredite ... Eni bi ustanavljali nove stranke, drugi cerkve, tretji ekonomske sisteme, četrti ... državo? In smo spet tam. Pri materialni dialektiki, ali nekaj takega. Smo pri preprostem dejstvu, da so v zgodovini človeštva raji skoraj zmeraj in povsod vladali povzpnetniki, sebični

egotipi, ki jim je bilo mar le za lastne riti. Vsi ostali pa so bili in smo le statistika, ki ima pravico glasa le ob volitvah. Le zakaj, se sprašujem? Vsak zakaj ima seveda svoj zato, zato najbrž tudi tokrat ne bom prekršil privatnega pravila, šel na volitve in se ukvarjal s politiko, četudi s tem ne bom prispeval k morebitnemu izboljšanju družbe, ker pač menim, da je ta sama po sebi žal nepoboljšljiva. Če sem preživel toliko bleferjev na oblasti in toliko različnih bleferskih oblasti, bom zmozel še kakšne nove, se tolažim. V primeru, da se pojavijo normalni, sposobni in poštni kandidati ali kandidatke, ki bi izvlekli slovensko državo in prevladujočo mentaliteto iz greznice, pa le povejte naokoli! In potem naj jih voli, kdorkoli izvoli! Samo, da ne bodo spet zgolj populist z egocentričnimi nameni. Ker potem ne bo izgovorov, zakaj demos kratein, ali naše, točneje vaše ljudsko vladanje, ne deluje. nom reda in miru pa iskrena hvala za solzilec, ki je pomagal, da bivšega župana niso zvekli tudi na gorečo grmado ali vislice, kot so si želeli nekateri, ampak spravili na sodišče, kot je pošteno in prav, ker tam je mesto zanj in njemu podobne. Solznih oči, seveda ne več od solzilca ampak od žalosti ugotavljam, da se med protesti, zaradi mene lahko tudi revolucionarnimi, vedno najde preveč Jelinčičev, ki bi streljali, obešali, kamenjali in kurili resnične ali domnevne krivce za njihovo nezadovoljstvo. V prevratniških časih je preveč tudi tistih, ki se premeteno nastavljajo objektivom kamer in fotoaparatom v boju za točke popularnosti, ki bi jim prinesla pozicije, moč in materialno korist. A žal revolucija mišljenja in delovanja družbe in njenih reprezentantov, ki naj bi ji bili priča kot pravijo populist, ki bi radi narodu povedali to, kar ta želi slišati, ostaja zgolj iluzija. Tako med strankami kot znotraj strank, med kandidati te ali one politične struje, tako tudi med tako imenovanimi protestniki in civilno družbo, se namreč bije karseda navaden in primitiven boj za prevlado in oblast. Vsak bi namreč rad koncesije. Takšne in drugačne. Eni bi prodajali meglo, drugi strah pred revščino, tretji visokoleteče ideale, četrti kredite ... Eni bi ustanavljali nove stranke, drugi cerkve, tretji ekonomske sisteme, četrti ... državo? In smo spet tam. Pri

materijalni dialektiki, ali nekaj takega. Smo pri preprostem dejstvu, da so v zgodovini človeštva raji skoraj zmeraj in povsod vladali povzpnetniki, sebični egotipi, ki jim je bilo mar le za lastne riti. Vsi ostali pa so bili in smo le statistika, ki ima pravico glasa le ob volitvah. Le zakaj, se sprašujem? Vsak zakaj ima seveda svoj zato, zato najbrž tudi tokrat ne bom prekršil privatnega pravila, šel na volitve in se ukvarjal s politiko, četudi s tem ne bom prispeval k morebitnemu izboljšanju družbe, ker pač menim, da je ta sama po sebi žal nepoboljšljiva. Če sem preživel toliko bleferjev na oblasti in toliko različnih bleferskih oblasti, bom zmozel še kakšne nove, se tolažim. V primeru, da se pojavijo normalni, sposobni in poštni kandidati ali kandidatke, ki bi izvlekli slovensko državo in prevladujočo mentaliteto iz greznice, pa le povejte naokoli! In potem naj jih voli, kdorkoli izvoli! Samo, da ne bodo spet zgolj populist z egocentričnimi nameni. Ker potem ne bo izgovorov, zakaj demos kratein, ali naše, točneje vaše ljudsko vladanje, ne deluje. nom reda in miru pa iskrena hvala za solzilec, ki je pomagal, da bivšega župana niso zvekli tudi na gorečo grmado ali vislice, kot so si želeli nekateri, ampak spravili na sodišče, kot je pošteno in prav, ker tam je mesto zanj in njemu podobne. Solznih oči, seveda ne več od solzilca ampak od žalosti ugotavljam, da se med protesti, zaradi mene lahko tudi revolucionarnimi, vedno najde preveč Jelinčičev, ki bi streljali, obešali, ka-

menjali in kurili resnične ali domnevne krivce za njihovo nezadovoljstvo. V prevratniških časih je preveč tudi tistih, ki se premeteno nastavljajo objektivom kamer in fotoaparatom v boju za točke popularnosti, ki bi jim prinesla pozicije, moč in materialno korist. A žal revolucija mišljenja in delovanja družbe in njenih reprezentantov, ki naj bi ji bili priča kot pravijo populist, ki bi radi narodu povedali to, kar ta želi slišati, ostaja zgolj iluzija. Tako med strankami kot znotraj strank, med kandidati te ali one politične struje, tako tudi med tako imenovanimi protestniki in civilno družbo, se namreč bije karseda navaden in primitiven boj za prevlado in oblast. Vsak bi namreč rad koncesije. Takšne in drugačne. Eni bi prodajali meglo, drugi strah pred revščino, tretji visokoleteče ideale, četrti kredite ... Eni bi ustanavljali nove stranke, drugi cerkve, tretji ekonomske sisteme, četrti ... državo? In smo spet tam. Pri materialni dialektiki, ali nekaj takega. Smo pri preprostem dejstvu, da so v zgodovini človeštva raji skoraj zmeraj in povsod vladali povzpnetniki, sebični egotipi, ki jim je bilo mar le za lastne riti. Vsi ostali pa so bili in smo le statistika, ki ima pravico glasa le ob volitvah. Le zakaj, se sprašujem? Vsak zakaj ima seveda svoj zato, zato najbrž tudi tokrat ne bom prekršil privatnega pravila, šel na volitve in se ukvarjal s politiko, četudi s tem ne bom prispeval k morebitnemu izboljšanju družbe, ker pač menim, da je ta sama po sebi žal nepoboljšljiva. Če sem preživel toliko bleferjev na oblasti in toliko različnih bleferskih oblasti, bom zmozel še kakšne nove, se tolažim. V primeru, da se pojavijo normalni, sposobni in poštni kandidati ali kandidatke, ki bi izvlekli slovensko državo in prevladujočo mentaliteto iz greznice, pa le povejte naokoli! In potem naj jih voli, kdorkoli izvoli! Samo, da ne bodo spet zgolj populist z egocentričnimi nameni. Ker potem ne bo izgovorov, zakaj demos kratein, ali naše, točneje vaše ljudsko vladanje, ne deluje.

MITJA TRATNIK

ZAKAJ SODELOVATI

IN ČESA NAS UČI IGRA ZAPORNIKOVA DILEMA

Primerov nesebičnih dejanj v naravi ne manjka. Že celice si medsebojno pomagajo in delujejo v sodelovanju za skupno dobro organizma, samice skrbijo tudi za tuje mladiče (celo druge vrste). Pomagači ne tvegajo vedno življenja (ali pa tudi), skoraj vedno pa gre za neke vrste žrtvovanje za drugega, pomoči potrebnega, četudi smo pri tem pogosto nagrajeni s povsem individualnim občutkom zadovoljstva, da smo naredili nekaj dobrega. Kot je razbrati iz strokovne literature, so si predvsem biologi desetletja belili glavo s sodelovanjem, ki jim ni šla v račun predvsem v duhu teorije o evoluciji in preživetju najmočnejših. Če slednje privedemo do ekstremov, seveda ni smotno, da bi kadarkoli pomagali nasprotniku ali rivalu. Zmagati v bitki življenja je edino kar šteje. Zakaj je torej medsebojna pomoč takoj razširjen fenomen?

Znanstveniki so si pri tem navideznem paradoksu pomagali s teorijo igre (ang. Game theory) in pri tem ugotovili, da je bila človeška vrsta uspešna tudi po zaslugi medsebojne pomoči in sodelovanja, kar bo gotovo vplivalo tudi na "uspeh" človeštva v prihodnje. Primer, ki nam pokaže zakaj je vprašanje sodelovanja tako vznemirjalo biologe se skriva v igri Zapornikova dilema.

Zamislite si dve osebi, ki sta bili aretirani, ker sta osumljeni zagrešenega zločina. Preti jima zaporna kazen zaradi kriminalnega dejanja. Policist vsako osebo posebej vpraša ali je zakrivila kriminilano dejanje, obenem pa predstavi pogoje. Možnosti sta dve – krivdo zvaliti na drugega ali molčati. Če eden molči, drugi pa obsodi drugega, potem obtoženi dobi 5 let; tisti, ki je potem takem nedolžen, pa je svoboden. Če oba molčita, potem gresta oba v ječo

za eno leto. Če krivdo zvalita drug na drugega, potem oba dobita po 3 leta. Ker je vsak osumljenec zaslišan posebej, nihče ne ve ali bo partner zatajil (krivdo zvalil na drugega) ali sodeloval. Kaj storiti? Če možne rezultate predstavimo na tabeli, je iz posameznikovega stališča videti, da je najboljša strategija, da obdolžimo drugega in se rešimo. A če oba sledita tej logiki, ki je mikavna (morda bo drugi vendarle sodeloval in molčal) oba dobita triletno zaporno kazen, namesto enoletne zaporne kazni v primeru sodelovanja. Zaporniška dilema je torej odličen način preverjanja dinamike med konfliktom in kooperacijo. Kaj je torej najboljša strategija? Sodelovati ali ne? To preprosto vprašanje, ki skriva implicitno vprašanje ali zaupati v dobro v človeku ali ne, lahko prevedemo na mnoge življenjske situacije in iz posameznikov na večje skupine. Robert Axelrod je teorijo sodelovanja opisal v knjigi Evolucija sodelovanja. Ljudi je pozval k eksperimentu, ki je vključevala programiranje odzivov na igro Zaporniška dilema. Programerji in teoretiki so sprogramirali odzive v skladu z njihovo strategijo, ki naj bi jim prinesla končno zmago. Razlika s klasično Zaporniško dilemo je bila v tem, da se je dilema ponovila dvestokrat, s čimer je Axelrod ugotavljal kakšno vedenje se izplača dolgoročno. In kaj se je obneslo? Ne brezpogojno sodelovanje in tudi ne vedenje v lasten prid. Zmagovalna taktika, ki jo je zasnoval Anatol Rapoport se imenuje TIT FOR TAT in pomeni, da na prvem koraku sodeluješ, nato pa v drugi rundi posnemaš odziv nasprotnika na prvem koraku, tretjega na drugem in tako do konca – torej vračaš odzive. Axelrod je objavil rezultate in ponovil turnir, da bi videli ali lahko kdo razvije še boljšo strategijo a je Tit-for-Tat ponovno zmagal. Zanimivo je, da so vse zmagovalne strategije bile "dobrohotne", kar pomeni, da nikoli niso prve zafrknile nasprotnika. Mnogi tekmovalci so zelo dolgo v seriji izkoriščali dobroto drugih strategij, a se jim na koncu ni obrestovalo. Prebrisane strategije, ki so skušale osvojiti čimveč

		ZAPORNIK B	
		ZATAJI	MOLČI
ZAPORNIK A	ZATAJI	 3 LETA 3 LETA	 0 LET 5 LET
	MOLČI	 5 LET 0 LET	 1 LETO 1 LETO

točk niso uspevale tako dobro kot dobrohotne strategije, strategije sodelovanja. Pridobile so več točk in zmagale, predvsem zaradi sodelovanja in s promoviranjem skupnega interesa, namesto izkoriščanja slabosti nasprotnika. To nas uči, da je biti dober koristno, a lahko hkrati vodi v izkoriščanje s strani nasprotnika. Da zadržimo koristnost in preprečimo izkoriščanje je potrebno biti odziven tako na maščevanje kot odpuščanje. Ko drugi igralec naredi potezo, ki za nas ni dobra, mora biti odziv tak, da v nalsednjem koraku ne bo motiviran, da odreagira enako. Enako velja pri odpuščanju – potrebno je vrniti sodelovanje, takoj ko to stori drugi tekmovalec. Če smo preostri s kaznovanjem tvegamo pretiravanje, ki lahko vodi v neskončno nesodelovanje partnerja, kar škodi rezultatu obeh igralcev. Večina iger teorije iger se ukvarja z nično vsoto (zero-sum), kar pomeni, da je nagradna fiksna in da se igralcu godi dobro le na račun drugih igralcev. A resnično življenje ni taka igra. Najbolj verjetno je, da bo za nas rezultat ugoden, če bomo sodelovali za skupno dobro. Tic-for-Tat ne more pridobiti višjih točk od nasprotnika, v najboljšem primeru mu gre enako dobro. Axelrod ugotovljeno misel povzame kot: ne zavidajte oz. pot do zmage je v tem, da se ne

osredotočaš na to, da boš končal boljše od nasprotnika.

Zelo zanimiva je tudi nadgradnja študije, ki govori prevladovanju določene strategije. Tako imenovani ekološki turnir je izločil vse najslabše strategije, tako da so na koncu medsebojno ostajale le najmočnejše, slabe strategije pa so bile v manjšini ali odstranjene. In kaj je prevladalo? Nekaj različnih strategij, a vse so bile dobrohotne. V morju sovražnih in hudobnih strategij, so zmagale dobrohotne, a le pod pogojem, da so bile tudi provokativno odzivne. Še bolj se je sodelovanje povečalo, če se je povečala možnost, da se bosta strategiji srečali ponovno v prihodnosti. To lahko primerjamo s sodelovanjem med sosedi, sorodniki, prijatelji. Programirane igre so pokazale, da majhne skupine, ki si medsebojno pomagajo (v življenju bi to bili npr. sosede ali denimo prebivalci istega mesta) tvorijo otočke, ki pa lahko rastejo in prevladajo v "boju" z nasprotniki oz. odbijejo napade. Študijo lahko torej izvezemo na nekaj kratkih ugotovitev. Splača se: biti dobrohoten in nikoli biti prvi, ki odreagira sovražno, potrebno je biti biti odziven in vrniti sodelovanje s sodelovanjem in maščevanje z maščevanjem, ne biti zavisten in ne biti prepameten ali skušati pre-

**TISTI, KI IMAJO SLOVES,
DA POMAGAJO DRUGIM,
BODO HITREJE DELEŽNI
POMOČI, KO JO BODO
POTREBOVALI.**

**USPEH ČLOVEŠTVA JE
ZGRAJEN NA MEDSEBOJNI
DELITVI DOBRIN OZIROMA
NA RECIPROČNEM
ALTRUIZMU TER
SODELOVANJU.**

tentati nasprotnika.

Da ljudje radi sodelujemo in pomagamo ni sporno in se je nedavno pokazalo pri obilni medsebojni pomoči žrtvam poplav držav nekdanje Jugoslavije. Tako sodelovanje bi lahko imenovali posredna recipročnost, saj se posameznik odloči, da bo pomagal drugemu na osnovi njegovega slovesa. Tisti, ki imajo sloves, da pomagajo drugim, bodo hitreje deležni pomoči, ko jo bodo potrebovali. To je mentaliteta, ki ne govori: "Pomagal ti bom in ti boš meni", temveč "Pomagal ti bom, nekdo drug pa bo pomagal meni". To početje lahko opazimo tudi med japonskimi makakami, kjer nižje rangirane opice, ki urejajo dlako višje rangiranih pridobijo boljši status in s tem tudi sebi zagotovijo urejanje kožuha s strani drugih.

Seveda obstaja tudi možnost, da smo nesebični in pomagamo drugim za skupno dobro. Zаметke tega je postavil že Darwin, biologi pa so nato trdili, da naravna selekcija favorizira sodelovanje, da izboljša reproduktivni poten-

cial skupine. Danes je znano, da sodelovanje poteka tudi na večih ravneh hkrati – v pisarni denimo, ljudje pomagajo drug drugemu, da je posel uspešen, kljub temu pa so drug drugemu konkurenti za položaje znotraj podjetja.

Tema, ki je ne moremo zaobiti, ko govorimo o sodelovanju je tragedija skupnih dobrin, klasičen tekst, ki ga je leta 1968 na primeru pastirjev, ki pasejo ovce na skupnem pašniku opisal Garrett Gardin. Opisal je sebično vedenje pastirjev, ki si delijo isti pašnik. Vsak dovoli svojim ovcom, da jedo po mili volji, čeprav vedo, da bo, če bodo drugi pastirji ravnali enako, kmalu zmanjkalo kvalitetne paše za vse, tudi zanje. Ultimativno bodo torej vsi na slabšem in za skupno dobro bi vsak moral preudarno pasti in se morda odreči popolni beri pašnika. Primer lahko izvedemo na današnji odnos ljudi do naravnih virov. Jasno je, da mnogi delujejo le v lastno korist in se niso pripravljeno odrediti udobju za skupno dobro. Čeprav vemo, da se hitro lahko pripeti, da bo na planetu primanjkovalo pitne vode za vse, se večina ljudi, ki jim pitna voda teče iz pip, ne ukvarja pretirano z varčno rabo, če v to niso prisiljeni.

A upanje ni izgubljeno. Manfred Milinski iz Inštituta evolucionarne biologije Ploen v Nemčiji je razkril nekatere faktorje, ki ljudi motivirajo, da delujejo za skupno dobro. Raziskovalca sta ljudem predstavila igro, pri kateri so do-

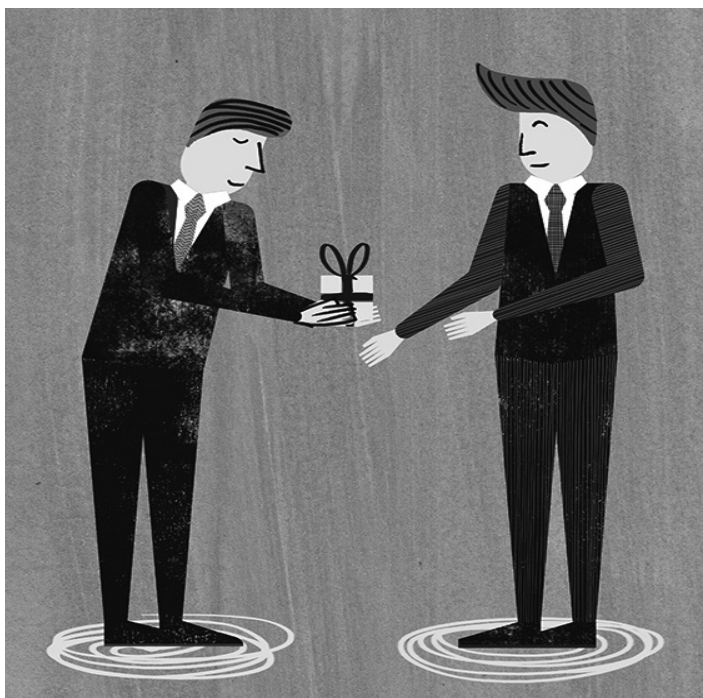

bili 40 evrov, s katerimi so morali uravnavati podnebje. Vsako raven igre (od desetih) so darovali nekaj denarja v skupno dobro pri čemer so igro zmagali, če je na koncu v skupni blagajni bilo vsaj 120 evrov. Če so zbrali manj kot 120 evrov je to pomenilo, da se podnebje sesuje, pri tem pa tekmovalci izgubijo tudi svoj zasebni denar. Čeprav so igralci pogosto uničili podnebje, se je pokazalo, da se je vedenje v korist skupnega dobrega izboljševalo z vsako ponovitvijo igre. Bolj radodajni so bili tudi, ko so svoj denar lahko podarili javno oz. ko so bili pri podarjanju denarja opazovani. Druge psihološke študije kažejo, da ljudje, ki so bolj empatični hiteje pomagajo, saj je njihova reakcija na osebni stres, ki ga pri tem doživijo (strah, nevarnost ali neugodje situacije, ko je potrebno pomagati) lažje potisnjena na stran in prevlada simpatija ter sočutje. Ljudje smo bolj nagnjeni k pomoči znotraj lastne skupine kot zunaj nje, percepcijo o tem kdo je "naš" in kdo "tuj" in "drugačen" pa je mogoče spreminjati oz. racionalno ovreči. Raziskave kažejo, da je delovanje v lastno korist bolj prisotno, ko posamezniki vidijo, da tudi drugi ravnajo v lastno korist. Politiki bi potemtakem morali biti ljudje idealov in močnih

moralnih principov, vzor in navdih. Če prevladuje medsebojna pomoč, so egoistični vzgibi šibkejši. Pri tem je pomembno tudi, da vsi pripadniki čutijo, da je skupna pridobljena korist za vse enaka in da so pri deljenju pridobljene dobrobiti vsi, ki so prispevali k njej, enaki deležniki rezultata.

Teorija igre in mnoge raziskave nam torej kažejo, da obstaja način, kako lahko sodelujemo in da je način sodelovanja skoraj vedno najboljša pot za vse, morebitne biološke predispozicije po egoizmu pa je mogoče zadušiti z umom in socialnimi procesi ter vzgojo. Uspeh človeštva je zgrajen na medsebojni delitvi dobrin oziroma na recipročnem altruizmu ter sodelovanju, ne pa, kot promovirajo kapitalistični sistemi in tržišče - na sebičnosti, konkurenčnosti in tekmovalstvu. Ljudje, ki pišejo zakone, bi se morali zavedati posredne recipročnosti in možnosti onemogočanja nesodelovalcev oziroma relativne lahkote s katero je ljudi moč spodbuditi k sodelovanju in ga promovirati, isto tako pa bi v šole kot obvezen predmet morali vključiti učenje empatije in mlade opogumljati k sodelovanju na vseh ravneh.

BARBARA MURAUŠ

QEG: GENERATOR ELEKTRIČNE ENERGIJE

PRVA LASTOVKA ALI REVOLUCIJA PROSTE ENERGIJE?

Dočakali smo prvi generator na prosto (brezplačno) energijo, ki so ga poimenovali QEG (Quantum Energy Generator oz. Generator električne energije, ki ga napaja kvantna energija). Pravzaprav ni prvi, saj jih je bilo narejenih že nekaj, a QEG je prvi, ki je v obliki ačrtov dosegel večjo maso ljudi. Hvala, internetu in trenutni open source miselnosti ter projektu Fix the World Organization, ki se resnično trudi, da bi čimveč ljudi sestavilo generator. Korporacijam in velikim energetskim podjetjem, seveda ni v interesu, da bi ljudje začeli izkoriščati brezplačni vir energije, ki je povsod prisoten in ki ga je znal izkoristiti že Nikola Tesla pred 130 leti.

Naprave na prosto energijo definiramo kot naprave, katerih izkoristek je večji od 100%, kar pomeni, da na fizičnem nivoju iz njih dobimo več energije, kot je vanje vložimo. Obstaja nekaj osnovnih principov naprav na prosto energijo: Radiantna energija to je osnovna električna energija, pridobljena iz eterične kvantne fluktuacije in kamor sodi QEG. Skupnost Meternitha v Švici ima nekaj naprav na radiantno energijo. Prve naprave te vrste je izdelal že Tesla. Potem so tu še: Permanentni magneti; mehanski grelci, superefektivna elektroliza (motorji na vodo), hladna fuzija, solarne toplotne črpalke - skratka kopica možnosti za pridobivanje proste energije, ki bi v primeru uspešne uporabe Zemljo popeljala v novo dobo.

QEG je tiha, čista in moderna naprava, ki bazira na Teslinih načrtih. Je prenosen generator, ki ga lahko priključite na obstoječ električni sistem. Tehta približno 50 kilogramov. Grajenje prototipa je sofinanciralo več kot šesto ljudi. Trenutno

v lokalnih delavnicah in neodvisni industriji proizvodnje QEG sodeluje več kot dvajset držav.

Prototip proizvaja električno moč od 10-15 kilovatov neprenehoma, z žičenjem naj bi zagotavljal 120 ali 230-240 enofaznega toka. Naprava deluje brez posebnega vzdrževanja, vse dele je mogoče zamenjati. Generator ni pretirano komplicirana naprava in je bil ustvarjen, da deluje v harmoniji z naravnimi zakoni, v nasprotju s potratnimi motorji in generatorji, ki jih uporablja trenutna industrija. Dober način za razumevanje operativnega principa QEG je, da o njem razmišljamo kot o visoko zmogljivem resonančnem oscilatorju (nekoč so temu pravili multivibrator), prilagojen da pretvarja pulze visoke voltaže (15-25kV) v napetost izmeničnega toka do 120A. V današnji terminologiji alternativne energije, govorimo o tipu resonančne naprave.

Vezje, ki razvije energijo je osnovano na oscilatorju, kvantna energija pa je povezana z zagonom. Konvencionalni alternator (AC generator) imajo običajno tuljavo, ki je majhna, ločena z vrtečim se rotorjem, ki proizvaja voltažo AC, ki je pretvorjena in uporabljena za napajanje generatorjeve tuljave. Nasprotno v generatorju električne energije, ki ga napaja kvantna energija ni vžigalne tuljave in ne vrtečega se rotorja. Na prvi pogled ni jasno, odkod prihaja vhodna moč za pričetek resonance in ravno v tem je ključ, vžigalna tuljava QEG je zunaj generatorja, signal vžiga pa je voden skozi kvantno polje v jedro generatorja, kjer se prične oscilacija. Ko naprava razvije resonančno frekvenco napaja sama sebe.

Na voljo so vsi načrti, na voljo bo izobraževanje, kjer se bomo zainteresirani lahko naučili izdelovati to napravo, ki v osnovni izvedbi proizvaja 10 kW, kar je več kot dovolj za eno gospodinjstvo. V resnici ne gre za inovacijo, gre za nekoliko moderniziran izum Nikole Tesla.

Še vedno obstaja možnost, da korporacije pa tudi začetni neuspeli poskusi utišajo oziroma zadušijo začetni entuziazem. Najboljši način, da se temu izognemo je, da se QEG čim prej razširi med čim več ljudi in da to začnemo v praksi uporabljati.

Edina morebitna prepreka v tem je trenutku, vsaj za večino ljudi je, da je potrebno znanje elektrotehnike in da generatorja ni ravno enostavno sestaviti.

V prvih 24 urah, si je načrte QEG iz spleta preneslo že 20,000 ljudi.

Zadeva je takoj postala viralna, tako da je trenutno težko oceniti, kakšne so številke nekaj tednov od lansiranja. Priročnik za izgradnjo generatorja je na voljo v angleščini, nemščini, italijanščini, japonsščini, švedščini, španščini in kitajščini. Na spletu boste zlahka našli tudi bloge in strane posvečene pomoči pri izdelavi. Eden izmed zelo uporabnih se nahaja na:

<http://be-do.com/index.php/en/>. Obstaja tudi klepetalnica z imenom QEGNetwork na Skypu, kjer je zbranih veliko vprašanj in odgovorov.

Navodila za izdelavo najdete tukaj: <http://hopegirl2012.files.wordpress.com/2014/03/qeg-user-manual-3-25-14.pdf>

Inženirji ves čas preizkušajo dele različnih dobaviteljev in svoje ugotovitve in opažanja ter napredke sproti objavljajo. Uporaben dokument se nahaja na naslednjem linku: <http://www.fixtheworldproject.net/qeg-open-source-documents.html> Konec aprila se je skupina inženirjev in zanesenjakov zbrala v Maroku in uspešno sestavila generator, čeprav so imeli nekaj zapletov z dobavo delov. Med drugim so posneli tudi informativno radijsko oddajo, ki jo lahko poslušate na linku:

<http://www.blogtalkradio.com/thecollectiveimagination/2014/04/21/the-one-people-2122-april-2014>

Nedvomno vznemirljiva prizadevanja ali bodo obrodila sadove in konkretne rezultate pa bo pokazala prihodnost. Doslej najbližje uspešno sestavljenemu generatorju so v Tajvanu in v Maroku, kjer naj bi naprava že delno delovala, a ne povsem brezhibno. Upamo, na najb oljše.

HOPE

**KO SO EINSTEINA
VPRAŠALI, KAKO JE BITI
NAJPAMETNEŠI ZEMLJAN
JE ODGOVORIL: NIMAM
POJMA, VPRAŠAJTE
NIKOLO TESLA.**

10 NENAVADNOSTI II. SVETOVNE VOJNE

POSEBNE RAZMERE, POSEBNI PRIJEMI - UPAMO, DA NIKOLI VEČ

10. NAZI VOHUN V ZDA

V New Yorku je agent znan pod imenom William Lonkowski poskušal v škatli za violino prešvercati letalske načrte in specifikacije, negative filmov in fotografije strogo zaupnega ameriškega bombnika. Sumljiv je postal ameriškega lokalnemu uradniku Morrisu Josephsu, ki je menil, da Williams tihotapi blago. Ko je preiskal njegove kovčke in preizkal vsebino, ga je spustil na prosto, saj ZDA v tistem trenutku niso bile v vojni z Nemčijo. Lonkowski se je v domovino vrnil kot junak.

9. REŠEVANJE DIAMANTOV

Polkovnikl Montagu "Monty" Reaney Chidson, vojaški ataše je bil dejansko operativec za Britansko tajno agencijo znano pod imenom MI-6 (podobno kot James Bond, le brez gadgetov). Nameščen je bil v Haagu, ko je Nemčija napadla njegovo državo. Dobro obveščeni Chidson je pričakoval ta Hitlerjev korak, zato je nemudoma pričel s tajno nalogo - zaščititi večjo količino diamantov, ki so bili hranjeni v Amsterdamu. Že tedne pred operacijo se je dokopal do ključa vrat skladišča. V Amsterdamu je nato pripotoval oblečen kot civilist, kar bi pomenilo, da ga bodo ustrelili kot izdajalca, če bi pristal v sovražnikovih rokah. Problem je bil, da ni imel številke sefa in po 18 urah poskusov, je sev še vedno ostal zaprt. Tudi ko so v sosednjih prostorih že bivali Nemci je Chidson vstrajal in naposled vdrl v sef. Zgrabil je celotno zakladnico diamantov in pobegnil. Kljub Nemški armadi je uspel pobegniti v Anglijo, kjer je diamante vrnil nizozemski kraljici Wilhelmini na begu in nizozemski vladi.

8. BATMAN

Na domači fronti ZDA, še posebej na Pacifiški obali, kjer so se bali Japonske invazije, je domišljija vojaških ekspertov zavila v prav posebno smer. Kalifornijski državnik in župan Malcolm Wheeler-Nicholson sta se domislila bat-man vojakov. Slednji so bili opremljeni z obleko, ki je imela krila za spust. Krila bi jim naj pomagala pri skokih v globino in pri skakanju s padalom. Za vodjo ene in edine skupine batman vojakov je bil izbran Mickey Morgan, kmetovalec, ki je sicer pogosto testiral obleke ameriške vojske.

7. HITROSTNO DIRKANJE

V Rotterdamu so na prvi dan nemške okupacije Nizozemske brez opozorila pristala letala na reki Maas. Letala so pripeljala nemške inženirje in vojake, ki so se po reki prebijali na gumijastih čolnih. Njihov cilj? Zavzeti in nadzorovati most. Ko so prispeli se je hitro vnela bitka, pri čemer je nemška vojska izgubila in bila potisnjena v kot. Na pomoč so jim priskočili Fallschirmjäger vojaki, ki so s padali pristali južno od reke. A bitka je bila tako silovita, da se niso mogli približati kameradom. Komandantova rešitev je bila takšna, da je svoje može naložil na strehe avtomobilov, ki so bili povezani z drugimi avtomobili in se s polno hitrostjo zapeljali preko mosta. Uspešno so prebili obroč in svojim možen pomagali zadržati pozicijo. Na žalost je Nizozemska kapitulirala pet dni za dogodkom.

6. LETEČE OVCE IN SVINJE

Med Mussolinijevo invazijo Etiopije so italijanske čete potrebovale zaloge predsvem pri prečkanju puščave Danakil. Zaradi hude pripeke so s seboj nosili minimalno opreme in nič hrane. Od gotove smrti jih je rešila unikatna rešitev - vnaprej odvržena živila iz letal, ki so predvidevala njihovo pot. Problem je predstavljajo meso, ki se je v hudi vročini hitro pokvarilo. V izogib zastrupitvam in boleznim, so načrt še posodobili in iz letal skupaj s padali metali ovce in svinje, ki so jih italijanski vojaki nato sami zaklati in pojedli.

5. IZSTREL IZ ČOLNA

Med vojno so italijani skušali biti inovativni. Izumljali so človeški torpedo oziroma eksplozivni čoln. Čoln napolnjen z eksplozivni je pri polni hitrosti zapeljal proti tarči, voznik pa se je odstranil tik pred trkom. Britanci so razvili lastno različico, a so svoj čoln izvrgli iz letala, skupaj s padalom, da je "pilot" lahko navigiral in čimbolj neopaženo pljusnil v reko. Zadevo so seveda morali preizkusiti, čast pa je doletela kapitana Davida Coxa. Privezali so ga in ga nad Devonom izvrgli. Padala so se odprla in Britanci so bili zadovoljni. Na koncu se kljub vsemu niso odločili za take manevre, so pa test posneli na video, David Cox pa je še do danes edini Zemljan, ki je iz letala izskočil na čolnu.

"Bat-Men" Troops Join California State Guard

MAJOR MALCOLM WHEELER - NICHOLSON, military expert, forecast the use of circus "bat-wings" for parachute troops, in the August issue of MECHANIX ILLUSTRATED. Now, as a preliminary test, the California State Guard has organized just such a unit of "bat-man" paratroopers, under the leadership of Mickey Morgan, famed jumper (left). Bat-wings, it is claimed, makes paratroops

4. TEŽAVE NA STRANIŠČU

Olajšanje na stranišču na podmornici ni nič drugačno kot na kopnem. Zakomplicira se pri odstranitvi izločkov. Nemci so med vojno za to nalogo celo specializirali osebje, žal pa se je v primeru podmornice U-1206 zadeva slabo končala. 14. aprila 1945 je na vohunjenju okoli obale Škotske vojak napačno izplaknil školjko (režim je bil namreč nekoliko drugačen kot pri prejšnjih model, kjer je izplakovanje potekalo zgolj v plitvinah), kar je rezultiralo v potapljanju podmornice, zaradi puščanja vode. Morska voda je uničevala opremo, zato je kapital ukazal, da se dvignejo na površje. Pri tem jih je opazila Britanska vojska in nanje pričela streljati. Trije Nemci so se vtopili, eden je bil ustreljen, 46 pa so jih zajeli v ujetništvo, preden je podmornica potonila v globino. Leta 2012 so nesrečno izgubljeno podmornico našli.

3. SVOBODNA LJUBEZEN

Naci režim je bil fokusiran na osvajanje preko politike Lebensrauma oz. "Dnevnega prostora". Da bi na novo osvojena področja naselili s prebivalstvom, je bil potreben naravni prirast oz. rojstva otrok. Hitler je zato od leta 1933 do 1945 odredil propagando in programe, ki so spodbujali namške ženske, da postanejo matere. Zanimivo pri tem je, da so bili otroci neporočenih staršev stigmatizirani, Hitler pa se je požvižgal na to in spodbujal vse ženske in tudi punce od 16. leta naprej, da imajo toliko otrok, koliko se le da, ne glede na to, ali imajo na roki poročni prstan. Vsa kontracepcija je bila prepovedana, materam pa so celo podeljevali medalje. V uvedbi je bila tudi kazen za pare brez otrok. Propagandni minister Goebbels je oglaševal predvsem "zdrav eroticizem". Nekaj časa je bila propaganda uspešna, nato pa je zara-

di pomanjkanja zdravil vse več mater pri porodih umiralo, zaradi težkega dela pa se jih je vse več odločalo tudi za splav, kar pomeni, da še ena Hitlerjeva zamisel ni šla po načrtu.

2. MR. GUESS WHO

Radio je bil v času vojne ključen medij za pridobivanje novic in širjenje propagande. Goebbels je preko radia namenoma širil lažne novice, da bi zmedel nasprotnika. Eden od Ameriških rekrutov za Nemčijo je bil novinar Robert Henry znan pod aliasom Mr. Guess Who, ki je bil samooklicani korespondent za novi svetovni red. Njegov program je nacistično propagando širil do ameriških vojakov dvakrat dnevno. Čeprav se sam ni imel za nacistično je bil program izrazito antisemitski in proti vladni, sovražil je predsednika Roosevelta in vzpodbujal razredno sovraštvo. Zadeva je bila preveč celo za njegove nadrejene naciste, zato so ga potegnili iz etra. V ZDA so ga nato obtožili izdaje. Po vojni je dobil doživljenjsko zaporno kazen, a je prej umrl zaradi možganske okvare.

1. ŽENSKJE SNAJPERKE

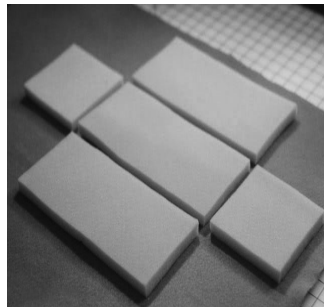
Ena najnevarnejših "snajperk" druge svetovne vojne je predstavljala Rusinja Ljudmila Pavličenko. Pa ni bila edina. Tudi Nemci so imeli svoje in Britanski kopenski maršal je celo izrekal posebna opozorila vojakom pred temi "težavnimi in nevarnimi ženskami". Znan je primer ženske, ki je na okupatorje streljala iz svoje dnevne sobe in primer Francozinje po imenu Audette Chraud, ki se je posluževala tehnike zapeljevanja in vabljenja vojakov, nato pa jih je v hiši mrtvohladno ustrelila. Ko so jo prišli je ubila že 279 mož, večinoma Američane in Nemce. Ko so jo priprli, je dejala, da je bila prisiljena v to. Pripor je prestajala med moškimi.

JOCA F. (po Nene Adams)

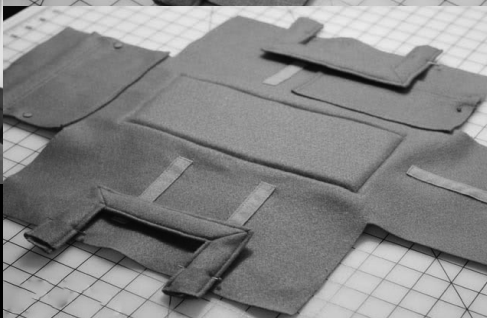
DO IT YOURSELF!

DIY oziroma "Do It Yourself" (ang. naredi sam) pomeni grajenje, popravljanje ali spreminjanje nečesa brez pomoči strokovnjaka. Gre za kreativno, rekreativno dejavnost, ki velikokrat pomeni tudi odmik od potrošniške družbe. Zadnja leta prakse ne sprejemajo le alternativci in domači mojstri, pač pa so DIY prakse zasule družabna omrežja in nekatere portale (npr. Pinterest), kjer so doma narejeni izdelki predstavljeni kot nosilci vrednot kot so lepota, toplina in ljubezen. Ne samo, da s preoblikovanjem stvari poskrbimo, da je na planetu nekoliko manj nesnage in da v denarnici ostane kak evro več - z izdelovanjem novih stvari pridobivamo nove spretnosti in spodbujamo lastno ustvarjalnost. Ponovno predstavljamo nekaj zanimivih projektov za inspiracijo!

IDEJA KAKO SEŠITI TORBICO ZA FOTOGRAFSKO OPREMO

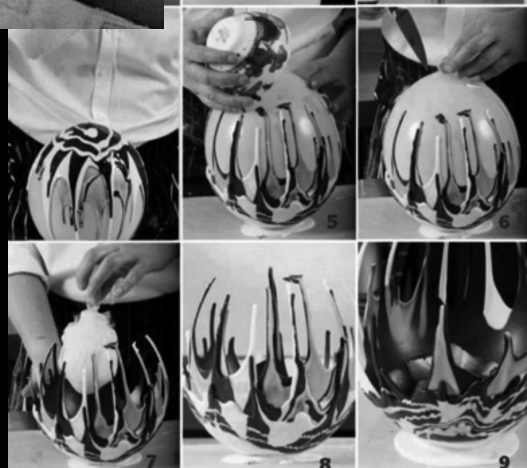
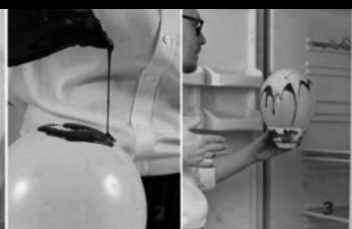
(ZGORAJ) STOJALO ZA VAŠO TABLICO LAHKO NAREDITE TUDI SAMI. POTREBUJEMO: STARO KUHINJSKO DESKO, DVA ODPADNA KOSA LESA IN LEPILO ZA LES. ČE ŽELITE LAHKO DESKO PREBARVATE S POLJUBNO BARVO ZA LES. IN NAJ SE KUHANJE PRIČNE.

(SPODAJ) ZA TO SLADKO MOJSTROVINO POTREBUJETE LE BALON, ČOKOLADO, KI STE JO PREJ STOPILI IN MANJŠO POSODO NA KATERO BOSTE POSTAVILI BALON V HLADILNIKU

ČE VAM JE LETOŠNJI ŽLED UNIČIL KAKŠNO DREVO, MU DJATE MOŽNOST, DA ZAŽARI V DRUGAČNI PODOBI. POTREBUJETE DEBLO, ZEMLJO, POLJUBNE ROŽE ZA ZASADITEV IN SEVEDA MOČNE ROKE, KI BODO DEBLO IZDOLBLE.

PUNK-ROCK NOVIČKE

VZNIKNILA JE ZALOŽBA PUNK PORTALA ZPP

Pod okriljem Slovenskega Punk Rock Portala je začela delovati Založba Punk Portala (ZPP). Namen založbe je približati glasbo poslušalcem ter jim ponuditi širok spekter ustvarjalcev iz različnih alternativnih smeri. Gre za neprofitno internetno založbo, ki se bo trudila izdati čim več stvaritev različnih izvajalcev in s tem povečati njihovo prepoznavnost. Čim več izdaj bodo skušali izdati tudi na kasetah. Obenem se obračajo na avtorje, ki bi želeli izdati svoje posnetke, EP-je ali albume, da so več kot dobrodošli. Torej želje ZPP-ja strmijo k večjem povezovanju in sodelovanju med vsemi udeleženci na alternativni glasbeni sceni. Pod založbo ZPP se je že vpisala kompilacija »Punk Rock Strela 2013« in EP skupine Special Delivery z na-

HARRY S PLOŠČO

Ajdovski trio Harry nam je aprila postregel z novo ploščo, imenovano Dead City Sistem. Na njej se nahaja 15 štiklov obdanih z melodičnem hardcore punk rockom. Kot sami pravijo v besedilih izražajo kritične družbeno - politične situacije in osebne poglede na svet, se borijo proti apatiji ljudi, neznanju in strahu v družbi. Samo igranje glasbe jim predstavlja pobeg od njihovega vsakdanjega življenja in pridobivanje moči za boljši jutri. Album je sicer izšel pri založbi Giljotina, posvečajo pa ga domačemu kraju, ki preživlja težke čase. Verjetno njihovo mesto v tem žal ni edino.

ZAČELI IZ NIČLE USTVARILI ALBUM

Z novo ploščo pa se lahko pohvalijo še eni Ajdovci, ki priča o tem, da je scena tam še kako živa. Start At Zero so torej izdali novi album z naslovom »Facing Insanity«. Izdajo tvori deset skladb, ki so pisane na kožo oboževalcem hitre punk rock godbe. Album je izšel pri založbi Giljotina. Dostopen je na bandcamp strani, moč pa je dobiti tudi fizično izdajo v obliki cd-ja. Njihova besedila so družbenokritične narave, obravnavajo položaj mladih v današnji družbi in izražajo osebnoizpovedne poglede.

KRIPL - DE PROFUNDIS

Postonjska mračna skupina Kripl je maja izdala nov EP »De Profundis«. Skupina presega žanrske omejitve, v njej se najdejo tako rokarski kot hardcore prijemi, doom in črno-metalski vložki, najdejo pa se nekje vmes med Black Flag in Darkthrone. Sami sebe označujejo za cave'n'roll band, iz globin pa nam na duša nalagajo nič kaj prijazen pogled na svet. Ampak ni vse črno kar je črno je znan rek, to velja tudi za Kripl. Pred tem so lansko leto izdali še en EP.

OI POLLOI Z NOVIM EP-JEM

Anarho punkerji Oi Polloi imajo novi EP 7-inch. Slednji nosi naslov Multiple Oi-Gasm, vsebuje pa tri štikle. Prva je oi himna »Skinheads of Tomorrow«, ki je odpeta v angleščini. Ostale dve pesmi pa sta »Drabastair« in »Oigrith Air Na Sraidean« pa sta odpeti v jeziku škotske galščine. EP je izšel aprila, za izdajo pa je poskrbela Rotten To The Core Records. Člani se zavzemajo za pravičnejši in bolj odgovoren svet, kar pa obstoječi kapitalistični sistem žal ne ponuja. Njihove besede krepijo sodelovanje, solidarnost in medsebojno pomoč. Oi!

LOS CRUDOS Z IZDAJO PO KRAJŠI PAVZI

Los Crudos je čikaška hardcore punk zasedba, ki je letos navrgla nov EP 7-inch. Ta nosi naslov »Cobardes Flexi«, izšel pa je pri Nada Nada Records, ki domuje v Sao Paulu. EP nosi štiri našpičene skladbe, besedila pa so v španskem jeziku, saj imajo vsi člani skupine latinsko-ameriške korenine. Skupina udriha po ameriški politiki in sodobnemu imperializmu te države. Po srcu so člani skupine borci, ki zavračajo rasizem in ksenofobijo ter se zavzemajo za večjo enakost med ljudmi na vseh ravneh.

RENSON CALL PRINAŠALCI HORROR PUNK-A

Skupina Renson Call je objavila prve demo posnetke štirih skladb, ki so dostopni na bandcampu. Slednji so izšli pod naslovom »Creatures On The Loose. Posnetki so nastali v studiu Subart v Kranju, od koder prihajajo tudi sami. Člani skupine so si pred tem že nabirali izkušnje v postavah kot so Amber Lilies, Street Creeps, Use Less, Sarcasm in drugih. Sveža skupina prisega na visokooktansko mešanico sleaze metala in horror punka.

S.O.R. - SISTEM ORGANIZIRANE REGRESIJE

Tokrat so akterji založbe NE Records poskrbeli za izid plošče skupine S.O.R.- Sistem Organizirane Regresije. Plošča je izšla kot vinilka ter tudi kot cd izdaja. Vse pesmi tej izdaji so bile posnete med letoma 1984 in 1988, zdaj pa so jih na novo preoblekli ter jih zapisali na ploščo. Skupina S.O.R. je bila prva idrijska hardcore punk postava, ki je svoje korenine pognala v letu 1984. Izdali so dva demo albuma leta 1986 in 87 ter bili gostje na Novem rocku 86. V svojih besedilih zavračajo vse oblike nadzora, so proti izkoriščanju ljudi in dobičkarstvu, ostro pa zavračajo tudi vse oblike fašizma in rasizma. Zavračali so tudi vse oblike drog ter se raje posvetili glasbi. Nekateri člani skupine se še vedno pojavljajo na odrih kot 2/3 S.O.R. + E.K.

3 = PJANČKI Z ALBUMOM PRIHAJA TROJKA

Agro punk rock trio iz Zeleznikov, ki sliši na ime 3 = Pjančki, so navrgli svojo tretjo izdajo. V dobrem letu dni so zbrali 12 komadov, začinjenih v pristen Železnikarski dialekt in podkrepjenih z energičnim pristopom. Za produkcijo in izdajo albuma »Prihaja Trojka« so poskrbeli sami. Skupina sicer deluje že od leta 1996, pred tem pa so izdali še dva albuma.

RED FIVE POINT STAR NA AFRIŠKI CELINI

Domači skankerji Red Five Point Star so v začetku meseca junija zopet obiskali Afriko. Namreč dobili so povabilo za nastop na enem izmed največjih južnoafriških festivalov MTN Bushfire. Temu pa so dodali še dva večja samostojna koncerta v Johannesburgu in Durbanu v Južnoafriški Republiki ter v glavnem mestu Bocvane v Gaboroneju. RFPS torej pridno osvajajo Afriko.

PIJANA KOT SOVA

Nemški policisti so ob cesti našli sovo, ki je bila tako pijana, da je bilo zaradi bližnjega prometa ogroženo njeno življenje. Pernato bitje je očitno spilo preostanka dveh steklenic šnopsa, ki so ju našli poleg. Predstavniki policije je povedal: "Sovi nismo dali alkotesta. Peljali smo jo k lokalnemu ekspertu za ptice, ki je imel izkušnje z alkoholiziranimi živalmi. Sova bo povsem okrevala in sedaj predvsem pije veliko vode."

NENAVADNE POTEGLAVŠČINE DACARJEV

Vse države po svetu želijo v teh kriznih časih čimbolj napolniti davčno blagajno. Eden izmed načinov, kako to optimalno storiti, je tudi lov za davčnimi utajevalci. V želji po čim večjem izkupičku pa so zanimivi pristopi davčnih uprav, ki želijo prekrizati štrene davčnim utajevalcem. V zadnjem času vse bolj odmeva nenavadna ideja Slovaške, ki se je lotila problematike davčnih utaj in poneverb računov kar v obliki loterije. Ker so na Slovaškem (podobno kot v Sloveniji) stornacije in neizdajanje računov pereča problematika, je vse podjetnike in gospodarske subjekte za izdajanje (pravih) računov stimulirala na ne ravno običajen način. Vsak izdan račun predstavlja loterijsko srečko, ki lahko zadane finančno (npr. denarna nagrada) ali materialno nagrado (npr. avto). Toda ali se spomnite? Ideja ni namreč povsem nova, saj smo tudi v Sloveniji že poskušali s tovrstnimi prijemi, pa do danes ideja ni ravno zaživela.

PODARILA MU JE LEDVICO, PO LOČITVI JO HOČE NAZAJ

Britanka Samantha Lamb je besna na svojega nekdanjega moža, ki mu je z darovanjem ledvice rešila življenje. Želi, da ji mož vrne organ, dati ga namerava osebi "ki si to bolj zasluži".

Britanski mediji poročajo o nekdanjih zakoncih, ki bijeta bitko okrog ženine podarjene ledvice. Potem ko je 41-letnica moža Andyja s svojo ledvico rešila gotove smrti, jo je ta kaj kmalu po ozdravitvi zapustil.

Lambova je prepričana, da jo je mož tudi varal, in to celo v obdobju po transplantaciji, kar on sicer zanika. "Sovražim ga. Če bi mu lahko odvzela ledvico, bi jo takoj podarila komu drugemu," pravi Samantha in dodaja: "Gotovo bi se še enkrat odločila za operacijo, a tokrat bi dala svoj organ nekemu, ki si to res zasluži."

Andy na očitke odgovarja, da nikoli ni hotel, da mu daruje ledvico, a "da je vztrajala". "Imel sem jo rad, a najina zveza ni delovala. Tudi njena družina me ni nikoli sprejela," pravi in dodaja: "Očitki, da sem jo varal s prijateljico, niso resnični. Pomagal sem ji le dresirati psa."

GUVERNER AMERIŠKE ZVEZNE DRŽAVE KOLORADO, JOHN HICKENLOOPER, OPOZARJA DRŽAVE, KI RAZMIŠLJAJO O LEGALIZACIJI MARIHUANE

»Priporočam previdnost,« je izjavil Hickenlooper. »Mislim, da guvernerji ne bi smeli promovirati ljudem škodljivih stvari. Marihuana ljudi ne naredi bolj pametne ali bolj zdrave. Ne ve se kakšne bodo posledice legalizacije.« Kot je guverner dodal pa se ve, da so bile prve napovedi o 400 milijonih dolarjev zaslužka z legalizirano prodajo marihuane na leto podcenjene, Hickenlooper namreč pravi, da bo številka okoli 600 milijonov dolarjev. Mason Tvert, komunikacijski direktor, ki zastopa projekt legalizacije marihuane v Koloradu ni izpustil priložnosti, da ne bi komentiral Hickenlooperjevega komentarja, glede na dejstvo, da je Hickenlooper bivši proizvajalec piva in opozoril na ironijo v zvezi s potencialno škodljivimi substancami. »Za mnoge ljudi s različnimi medicinskimi težavami je marihuana dobra. Za ostale je marihuana manj škodljiva kot substanca, ki jo je Hickenlooper leta prodajal Koloradčanom.« V nečem pa se je Tvert kljub vsemu strinjal s Hickenlooperjem, namreč z dejstvom, da marihuana ne bi smela biti legalizirana zgolj zaradi enega dejstva, to je zaslužka z obdavčenjem njene prodaje. »Marihuana je potrebno legalizirati predvsem zato, ker je manj škodljiva od alkohola, regulacija njene prodaje pa državi lahko prinaša na črnem trgu sicer izgubljena sredstva.«

DOBER TEK!

Zdravnike pa je nadvse šokiral primer Srba, ki je pojedel skorajda vse, kar mu je prišlo pod roko. Njegovo nenavadno motnjo je opazil njegov brat in ga odpeljal v bolnišnico, saj se je zbal za njegovo življenje. Ko so Srba zdravniki odprli, da bi mu izpraznili želodec, so bili nad njegovo vsebino šokirani. V želodcu so bili namreč poleg nohtov in ščipalk za obešanje perila celo manjša žlica in manjši izvijač ter svinčnik. Kako je lahko možakar vse to pogoltnil, brez da bi si poškodoval grlo ter požiralnik, jim še danes ni jasno. Povedali pa so, da so njegovi organi k sreči ostali nepoškodovani in da je po operaciji dobro okrevala.

BREZDOMEČ ZA LOTERIJSKI LISTEK ZAPRAVIL ZADNJE KOVANCE IN ZADEL MILIJONE

Madžar László Andraschek je bil na poti v Budimpešto, kjer je obiskoval delavnico za zdravljenje alkoholike. Kupil je vozovnico za vlak, nato pa z drobižem še srečko, ki mu je spremenila življenje.

Brezdomec, ki se zdravi zaradi alkoholizma, je zadel najvišji dobitek na loteriji v državi – 630 milijonov madžarskih forintov oziroma okoli dva milijona evrov. Njegova zgodba je še toliko bolj zanimiva tudi zato, ker je loterijski listek kupil z zadnjimi kovanci.

"Izbral sem samo šest števil in prodajalka me je spomnila, da moram izbrati še sedmo. Rekel sem ji, naj bo to številka 24, saj da tako ali tako ni pomembno," je za britanski Guardian dejal srečni dobitnik.

Ko je izvedel, da je zadel glavni dobitek, se je zavedel, da se mu bo življenje popolnoma spremenilo. Njegova prva poteza je bila, da je poplačal dolgove in svojim otrokom kupil avto in stanovanja.

Dejal je, da bo denar z ženo pametno zapravil. "Postal sem bogat, ne pa drug človek," je izpostavil in dodal, da bo del dobitka daroval organizaciji za odvisnike in žene, ki so žrtve nasilja v družini.

Za veliki dobitek, ki ga je Andraschek osvojil konec lanskega leta, se je razvedelo šele po tem, ko je del dobitka daroval tudi domu za brezdomce.

PIJANA STA SE STRELJALA V RIT

Policija v Melbournu preiskuje primer strelskega eksperimenta med dvema 34-letnima pijanima moškima. Zanimalo ju je, ali bosta zaradi velike količine zaužitega alkohola čutila bolečino. Ali sta jo dejansko občutila, ni znano, sta se pa v trenutku oba streznila. Zjutraj so ju nemudoma odpeljali v bolnišnico, kjer so jima zdravniki iz zadnjice izvlekli naboje. Njun nenavaden strelski poskus se kajpak ni končal brez posledic. Enemu izmed strelcev so odvzeli orožni list in mu zasegli orožje.

ZIMBABVEJSKI PREDSEDNIK MUGABE RAZSIPNO PRAZNOVAL 90. ROJSTNI DAN

Zimbabvejski predsednik Robert Mugabe je praznoval 90. rojstni dan. Vse najboljše mu je na slovesnosti na stadionu v mestu Marondera zaželelo več tisoč ljudi.

V zrak je dolgoletni predsednik države z resnimi ekonomskimi težavami spustil 90 balonov, celotno slavlje naj bi stalo milijon ameriških dolarjev.

Mugabe je na slavlje od rojstnem dnevu, ki ga je sicer imel v petek, prispel naravnost iz Singapurja, kjer je prestal očesno operacijo. V črni obleki, beli srajci in rdeči kravati je s tovornjaka mahal množici zbranih. Med njimi so bili številni otroci, ki so jih v ta namen pripeljali z avtobusi. Na sredini stadiona so bile na ogled postavljene številne torte, zbrani pa so nosili rdeče šale, kot je v navadi ob praznovanju Mugabejevega rojstnega dne.

V uro dolgem govoru je Mugabe zatrdil, da Zimbabvejci ne sovražijo svojih nekdanjih kolonialnih gospodarjev, da pa imajo svojo državo še rajši. Obsojil je tudi homoseksualce zaradi po njegovem prepričanju "nenaravnih dejanj".

Mugabe je na oblasti od leta 1980. Preden je razrezal torto, je sicer zatrdil, da se počuti tako mladega in polnega energije kot devet let star deček.

NEVESTA ZAMENJALA POLICISTE ZA STRIPTIZERJE

Policijska patrulja v Darwinu je doživela nenavaden napad, saj jim je vreščeca skupina žensk hotela strgati uniformo s telesa - tako se to počne s striptizerji, mar ne?! Avstralska policija je dobila prijavo o kaljenju javnega reda in miru, zato je na kraj dogodka poslala nočno patruljo, ki pa je bila za spremembo sprejeta z odprtimi rokami, zares odprtimi. V hotelskem baru Humpty Doo, kamor so poslali policiste, je bila namreč deklisčina, gostje predporočne zabave pa so mislile, da so jih obiskali preoblečeni striptizerji! "Ko so naši možje stopili v prostor, so se zaslišali navdušeni ženski kriki, saj so dekleta menila, da so zabavo prišli popestriti moški erotični plesalci," je dogodek opisal komandir Louise Jorgenson - tudi v Avstraliji je namreč v navadi, da se deklisčine in fantovščine pogosto začinjijo s striptizom, erotični plesalci in plesalke pa se najprej pretvarjajo, da so policisti, gasilci ali kaj podobnega, šele nato pa prikažejo pravi namen obiska. "Živahna dekleta so našim policistom v navalu strasti skoraj strgala srajce s telesa, vendar je možem uspelo pobegniti brez omadeževane časti in pojasniti, da so čisto pravi policisti," je hudomušno sklenil komandir. Policisti pa so šli dekletom nazadnje še toliko na roko, da so z njimi pozirali ob policijskem avtomobilu, prijave zaradi kaljenja javnega reda in miru ali napada na uradno osebo pa niso napisali ...

V ZDA PRIZNALI, DA KOKOŠJE MESO VSEBUJE RAKOTVORNE KEMIKALIJE

FDA (US Food and Drug Administration) je priznala, da piščančje meso v ZDA vsebuje arzen - toksično kemikalijo, ki povzroča raka in je usodna v večjih količinah. Prav "špasno" je od kod arzen prihaja. V kokoški se namreč znajde, ker je dodan namerno, da bi žival bila bolj zajetna in da bo torej dobili več "produkta". Do študije je FDA zanikala, da je arzenik prisoten oz. trdila, da naj bi ga kokoši izločile z iztrebki. Sedaj, ko je stvar uradna, kar potrjujejo kar tri poročila, so ZDA umaknile številne produkte s piščančjim mesom s prodajnih polic. Podjetje Alpharma, ki naj bi bil glavni krivec, enakih manevrov ne obljublja izven ZDA, razen, če bi jih v to prislil nadzorni organi.

VINCENT VAN GOGHOVO ODREZANO UHO OŽIVELO

Nemški muzej je na ogled postavil kopijo Van Goghovega odrezanega ušesa. Center umetnosti in medijev v Karlsruhe je repliko izdelalo po zaslugi pra-pra-vnuka Vincetnovega brata Thea. Z uporabo 3Dprinterja, so bile celice preoblikovane v uho, ki si ga je Vincent odrezal med psihozo leta 1888. Uho bo ostalo "živo" po zaslugi hranilne tekočine v kateri je spravljeno vsaj še nekaj let.

ČISTILKA V SMETI VRGLA UMETNINI

Čistilka v Bariju je v smeti vrgla dve deli sodobne umetnosti, ko je čistila galerijo, v kateri so pripravljali razstavo. Kot je pojasnil vodja čistilne agencije Lorenzo Roca, je čistilka mislila, da sta umetnini, vredni okoli deset tisoč evrov, del smeti, ki so jih za sabo pustili postavljalci razstave.

FALEOLOŠKI MUZEJ NA ISLANDIJI

Ne, nismo se zmotili. Ni paleološki, ampak faleološki, saj osrčje muzeja predstavljajo falusi. Islandski faleološki muzej je lociran v Reykjaviku in se lahko pohvali z največjo zbirko penisov na svetu. Kolekcija obsega 280 primerkov 93 različnih vrst od tega 118 od kopenskih sesalcev. Zataknilo se jim je prav pri človeškem, ki ga je daroval v naprej dogovorjen darovalec, a ni bil pravilno shranjen in se je nekoliko skrčil in nagubal. Muzej zato nadaljuje iskanje lepega, velikega penisa, ki bi dobro zastopal našo vrsto. Kot zanimivost - zbirka obsega tudi penis skandinavskega trola in palčka. Muzej je priljubljena turistična točka, 60% obiskovalcev pa je obiskovalk.

ŠVEDSKA POSKUSNO UVAJA ŠESTURNI DELOVNIK

Mestne oblasti drugega največjega švedskega mesta Göteborga so se odločile, da bodo na občinskih uslužbencih poskusili, kakšen učinek ima krajši delovni dan na zaposlene. Zaposlenim na oddelku oskrbe starejših bodo za eno leto delovnik skrajšali na šest ur, pri čemer bodo njihove plače ostale nespremenjene. Po enoletnem poskusu bodo izmerili učinke, zagovorniki pa so prepričani, da bo med uslužbenci manj bolniških odsotnosti, njihovo psihično in fizično počutje pa boljše. Podžupan Mats Pilhem je šesturni delovnik spodbudne rezultate že pokazal v tamkajšnji avtomobilski tovarni.

FESTIVALSKI VODNIK

OVERJAM 2014

NASTOPAJOCI: SHAGGY / LUCIANO / CHRONIXX / DUB INC. / ZION TRAIN / MACKA B / SUGA ROY & CONRAD CRYSTAL / META & THE CORNERSTONE / HERBALIZE IT / SUPERSONIC VIBRONICS / THE SKINTS ...

LOKACIJA: TOLMIN, SOTOČJE, SLOVENIJA

DATUM: OD 13. AVGUSTA DO 16. AVGUSTA 2014

CENE: 79 - 99€ ZA VSE DNI / ENODNEVNA: 25-29€ / VIKEND PAKET 48 - 51€

VEČ INFO: WWW.OVERJAMFESTIVAL.COM

Ko so na sotočju rek Soče in Tolminke v začetku novega tisočletja začeli prirejati reggae festivale mi je nek jamajški nastopač rekel, da ga kraj spominja na Jamajko. Pa ja, sem si mislil, pač malce flanca, zaradi lepšega, ker je pokadil preveč jointov, potem pa se mi je kakšno leto kasneje, ko sem šel prvič tja dol, na otok sonca in reggaeja, posvetilo, da je imel prav. Jamajški hribovi in doline, reke in zelenje, resnično izgledajo podobni kraju kjer se srečata Soča in Tolminke in kjer so se takrat odvijale reggae zabave. Kar nekaj glasbenih reggae in dancehall legend smo v tedanjih časih lahko tam slišali in videli v živo. Denimo Cutlure, Israel Vibrations, Yellowmana, Benamina Zepheniaha, Buju Bantona, in še jih je bilo, dokler se ni zapletlo prav pri možakarju, ki sem ga spoznal in se z njim malce družil na Jamajki, Michaelu Roseu, ki je sredi nastopa

zapustil oder, ker so organizatorji menda zamujali s plačilom. Malce sem se čudil, a možakar je pač profesionalac. Potem je šlo reggae dogajanje na sotočju kaj kmalu v maloro, kot rečejo primorci. In v pozabo. Lepa tradicija se je prekinila. Na istem prizorišču so se še naprej vsako poletje odvijali festivali metal, punk-rock in etno glasbe, le tistih, ki najbolj sedejo v omenjeno okolje, tako zelo podobno originalnim krajem od koder prihaja reggae vibe, ni bilo več na sotočje. Na srečo v nesreči se je Sunsplash Reggae Festival v Ossopu v bližnji Italiji, ki je nekoč bil glasbeni bazen iz katerega so med drugim črpali izvajalce tudi organizatorji nekdanjega Riversplasha v Tolminu, preselil v Španijo, in tako se je na obeh straneh slovensko-italijanske meje ponovno pojavila potreba po organiziranem festivalu te zvrsti. Novi organizatorji, prekaljeni na italijanski reggae

in dancehall sceni, so prevzeli vajeti v svoje roke in okrepljeni s prav tako prekaljenimi domačimi silami ponovno stopili v akcijo. Predlansko leto so prvič organizirali reggae festival z imenom Overjam na nekdanjem mejnem prehodu v Vrtojbi pri Novi Gorici. Takoj je bilo jasno, da lokacija ni primerna. Pravzaprav je bila katastrofalna. Pomanjkanje sence in osvežitve v peklensko vročih poletnih dneh ni bil adut, vneti kriminalisti, ki so obiskovalce in obiskovalke nadlegovali zaradi posesti in uporabe marihuane za lastno uporabo prav tako ne. Organizatorji festivala Overjam so nemudoma reagirali, najbrž zakopali zamere, ki jih je iz različnih razlogov imel del lokalne skupnosti do organizatorjev nekdanjega Riversplash festivala, in reggae in dancehall glasbo vrnili v Tolmin. Še Jah jim je ali bi jim bil hvaležen!

Lanski Overjam na sotočju je bil en sam užitek in je ponudil odgovor, kako zelo primeren je ta kraj za druženje in predvsem za ponujanje in konzumiranje glasbe jamajških korenin. Svežina Soče in Tolminke, bujno zelenje, ki nudi blagodejno senco, dobra organizacija festivala, bližina krajevne trgovine in restavracij, tudi apartmajev in sob za tiste, ki si želijo več udobja kot ga nudijo ležišča v šotorih na festivalnem prizorišču, turistična

ponudba kraja in okolice, predvsem pa imenitno in sproščeno vzdušje na prizorišču festivala, ki je posledica dobrih glasbenih nastopov bolj in manj znanih domačih in tujih izvajalcev, so čisti presežek v siceršnji glasbeni festivalski ponudbi, tudi v evropskem merilu. Letošnji Overjam International Reggae Festival bo ponudil še posebej razburljiv glasbeni program. Če torej ljubite reggae in dancehall glasbo, prelepo naravo, dobre vibracije in takisto družbo, si rezervirajte čas med 13. in 16. avgustom, ko vas bo ob sotočju rek Soče in Tolminke pri Tolminu na Overjam International Reggae Festivalu 2014 pričakala glasbena eksplozija na Live stage-u, v Dancehall areni, na Roots & Culture Beach Yardu in v Dub conu, med tem, ko bodo za lakoto in žejo poskrbeli na štantih, za animacijo in razsvetljenje pa z dodatnimi aktivnostmi in na t.i. Overjam Univerzi. Šotorili boste brez dodatnih stroškov ob vstopnici za ceno 89 evrov do 10. avgusta, ki jo lahko naročite preko Eventim-a, na prizorišču pa boste za vstopnico odšteli dodatnih 10 evrov. Kdor torej še ni izkusil kaj je Jamajka, na slovenski način, naj ne zamudi priložnosti! Se vidimo na sotočju! Na Overjam International Reggae Festivalu, med 13. in 16. avgustom!

MITJA TRATNIK

SZIGET FESTIVAL

NASTOPAJOCI: QUEENS OF THE STONE AGE / THE PRODIGY / PLACEBO / OUTKAST / BLINK 182 / SKRILEX / BASTILLE / IMAGINE DRAGONS / CEE LO GREEN / MANIC STREET PREACHERS / AXWELL, THE KOOKS / JAKE BUGG / STROMAE / DIE FANTASTISCHEN VIER / LA ROUX / JIMMY EAT WORLD / LAIDBACK LUKE...IN MNOGI DRUGI

LOKACIJA: ÓBUDAI ISLAND, BUDIMPEŠTA, MADŽARSKA

DATUM: OD 11. AVGUSTA DO 18. AVGUSTA 2014

CENE: 5- DNEVNA KARTA 199€, KARTA IN KAMP 229€, ENODNEVNA 50 €

VEČ INFO: SZIGETFESTIVAL.COM

Sziget festival je eden od največjih multikulturnih dogodkov v Evropi. Njegovi začetki segajo v leto 1993. Festival vsako leto privabi skoraj 400 000 navdušencev iz več kot sedemdesetih držav. Festival se odvija na čudovitem otočku v središču Budimpešte, ki zagotavlja popolno festivalno – počitniško izkušnjo. Ponuja konstantno zabavo, odlične koncerte in še bi lahko naštevali.

Festival ponuja približno 50 prizorišč in okrog 200 različnih programov dnevno. Tam lahko najdete največja imena pop/rock scene, elektronske glasbe, metal, folk, jazz, blues, alternativo in celo klasično glasbo. Sziget ponuja tudi številne druge kulturne programe, kot so gledališče, cirkus in različne razstave. Na tem festivalu boste našli tudi pristno romsko glasbo in celo gejevsko-lezbično prizorišče.

Tedenska karta (11-18 avgust) s prostorom za kampiranje in tušem stane 229€. 5 dnevna karta (13-18 avgust) s festivalsko izkušnjo stane 199€.

Če pa vas samo festivalsko vzdušje ne prepriča, pa lahko za 12-33€ kupite karto, s katero boste imeli brezplačen javni prevoz, brezplačno Sziget ladjo, 50% popusta na muzejske vstopnice in 20% popusta na živalski vrt v Budimpešti. Če boste prišli z avtomodom, boste morali doplačati 130€. Dnevna karta stane 50€. Parkirišče pa boste plačali od 50 do 95€.

EXIT FESTIVAL

NASTOPAJOCI: GLORIA GAYNOR / DAMON ALBARN / JAMIROQUAI / SKRILLEX / SUEDE / DEEP DISH / AFROJACK VS. QUINTINO / DISCLOSURE LIVE / PRETTY LIGHTS ...

LOKACIJA: PETROVARADINSKA TRDNJAVA, SRBIJA

DATUM: OD 10. JULIJ DO 18. JULIJ 2014

CENE: 58€ (FESTIVAL), 68€ (EXIT + SEA DANCE), 26,5€ KAMP, 183€ PAKET

VEČ INFO: WWW.EXITFEST.ORG

EXIT je nagraden poletni festival, ki se vsako leto odvija na Petrovaradinski trdnjavi v Novem Sadu v Srbiji in ima po mnenju mnogih najboljšo festivalsko lokacijo na svetu. Začel se je kot protest študentov, ki se borijo za mir in demokracijo v Srbiji in na Balkanu. EXIT ima še zmeraj močno poslanstvo, saj organizatorji s festivalom pomahajo mladim na Balkanu. Exit se lahko pohvali z nagradami za najboljši evropski festival leta 2009, 2010, 2011, 2012 in 2013. CNN je uvrstil festival med devet najboljših na svetu. Vsako leto EXIT napreduje in se razvija. Letos predstavlja EXIT Adventure

NOVA ROCK FESTIVAL

IRON MAIDEN / THE OFFSPRING / AVENGED SEVENFOLD / THE PRODIGY / MEGADETH / SLAYER / BLACK SABBATH / LIMP BIZKIT / BAD RELIGION / THE USED / BRING ME THE HORIZON / DROPKICK MURPHYS / MANDO DIAO / TRIVIUM / ARCH ENEMY / SEETHER / SOUNDGARDEN / SKILLET / SEPULTURA / EPICA / ROB ZOMBIE / VOLBEAT / ANTHRAX / IN MNOGI DRUGI...

LOKACIJA: ÓBUDAI ISLAND, BUDIMPEŠTA, MADŽARSKA

DATUM: OD 13. JULIJ DO 15. JULIJ

CENE: OD 144,50€ DO 304€ (EVENTIM S PREVOZOM IZ SLO. 199€)

VEČ INFO: SZIGETFESTIVAL.COM

Festival NOVA ROCK letos praznuje 10. obletnico. Na svoj račun boste prišli vsi, ki vam je všeč Metal, Rock/Pop, Dance/Electro, HipHop/RnB, World/Folk, ... Festival vsako leto sprejme okrog 50.000 obiskovalcev v treh dneh.

Na sam festival se lahko pripeljete z avtomobilom ali priletite z letalom.

Cene kart za NOVA ROCK 2014 se gibljejo med 144,50€ in 304,50€.

Na prizorišču je poskrbljeno za kampiranje, hrano, pijačo in sanitarije. Letos bo za presenečenje noči poskrbel najbolj seksi reševalec, ki išče svo-

– osem dni EXIT zabave, ki vključuje Exit Festival, ki bo potekal med 10. in 13. julijem ob Petrovaradinski trdnjavi, Rock @ Exit festival, ki bo 11. julija prav tako ob Petrovaradinski trdnjavi in SEA DANCE Festival ki bo od 15. do 17. julija, ki bo potekal na eni izmed najlepših plaž na jadranski obali v Črni gori. To je plaža Jaz, ki se nahaja 2,5 km od magičnega mesta Budva. Cene vstopnic za EXIT Festival so: Exit Festival 58 €, Exit Adventure (Exit Festival + Sea Dance Festival) 68 €, Exit Kamp: 26,5 €, Sea Dance Kamp: 26,5 €, EXIT FESTIVAL PAKET: vstopnica za Exit festival + Exit kamp + prevoz do Exita in nazaj = 101,5 €, EXIT ADVENTURE PAKET: vstopnica za Exit Festival + Exit Kamp + vstopnica za Sea Dance Festival + Sea Dance Kamp + prevoz do Exita, od Exita do Budve in iz Budve nazaj do mesta odhoda = 183 €. Prevoz bo organiziran iz Ljubljane. Če se odločite na festival odleteti z letalom je Najbližje letališče "Nikola Tesla" v Beogradu, nato pa letališče v Budimpešti. Druga letališča, ki jih lahko uporabite v Timisoari (Romunija), Zagreb (Hrvaška), Zadar (Hrvaška), Dubrovnik (Hrvaška), itd. Z letališča vozi uradni EXIT avtobus v Novi Sad. To traja približno 1,5 ure od Beograda in okoli 4-5 ure od Budimpešte. Prav tako je organiziran prevoz iz drugih letališč. Cena se giblje od 9,99 evra.

FESTIVALSKI VODNIK

IN MUSIC FESTIVAL

NASTOPAJOČI: THE BLACK KEYS / MGMT / PIXIES / FOALS / THE FRATELLIS / WOLFMOTHER / FLOGGING MOLLY / BOMBAY BICYCLE CLUB / DIGITALISM / CRYSTAL FIGHTERS / JAGWAR MA IN VITALIC.

LOKACIJA: OTOK MLADOSTI IN OTOK TREŠNJEVKA, JARUN, ZAGREB, HRVAŠKA

DATUM: OD 23. AVGUSTA DO 25. JULIJA 2014

CENE: 47€

VEČ INFO: WWW.INMUSICFESTIVAL.COM

Največji hrvaški festival popularne glasbe letos napoveduje precej svetovno priznanih aktualnih imen. Poleg močnega programa bo letošnji festival zaznamovala tudi razširjena lokacija – INmusic je edini festival, ki se odvija na dveh otokih (Otok mladosti in otok Trešnjevka) ob zagrebškem jezeru Jarun.

Vstopnice za festival (47 €), ki se bo odvijal med 23. in 25. junijem, so na voljo na prodajnih mestih Kompassa in uradni spletni strani (inmusicfestival.com). V redni prodaji so tudi sedemdnevne vstopnice za kamp (20 €), iz Ljubljane in Maribora pa bodo organizirani tudi prevozi na festival.

V dnevih trajanja festivala, 23-25. junija, bosta od 18:00 do 02:00 ure obratovali dve avtobusni liniji do vhoda na INmusic festival. Avtobusna linija obratuje od "Ulaz Hrgovići". Prevoz s festivalskim avtobusom je brezplačen. Ker je parkirni prostor

omejen in da bi zmanjšali prometne zastoje, obiskovalce naprošamo, da uporabijo prevoz z avtobusi namesto z avtomobili. Lahko pa se na sam festival odpravite tudi s tramvajem in sicer iz glavne železniške postaje sedite na tramvaj št. 4 v smeri Savski most. Na zadnji postaji izstopite in presedite na tramvaj št. 5 ali 17 v smeri Prečko. Peljite se do postaje Jarun. Nadaljujte peš naravnost po ulici Hrgovići, dokler ne pridete do jezera. Naprej se ravnajte po smerokazih do Otoka hrvatske mladeži. Iz avtobusne postaje sedite na tramvaj št. 5 v smeri Prečko. Peljite se do postaje Jarun. Nadaljujte peš naravnost po ulici Hrgovići, dokler ne pridete do jezera. Naprej se ravnajte po smerokazih do Otoka hrvatske mladeži.

Kampisti bodo imeli na voljo toplu vodo, wireless internet, trgovino in možnost shrambe osebnih stvari, polnjenje mobilitelov in laptopov. Poleg osnovne vsebine, bodo lahko

obiskovalci kampa uživali v kopanju, športu, glasbi, obiskovali mesto in zanimive lokacije po vsej Hrvaški. Ves čas bivanja v kampu bo obiskovalcem zagotovljen glasbeni program na posebnem odru in seveda vse možnosti, ki jih ponuja Jarun – odbojka in roket na pesku, mali nogomet, skate park, rolanje, vožnja s kolesi, jadrnanje na deski, veslanje, namizni tenis, viseče kegljanje, mini golf, badmington in drugo.

Za obiskovalce bodo organizirani izleti na atraktivne lokacije kot so Plitvička jezera, dvorec Hrvatskog Zagorja, rafting na Mrežnici ali pa kolesarjenje po Samoborskem gorju.

Kamp se odpira 20.06. ob 18:00, zapira pa 26.06. ob 18:00. Kampiranje bo mogoče samo s festivalsko vstopnico in kamp vstopnico.

Nmusic festival in HŽ nadaljujejo sodelovanje

Sodelovanje HŽ Putničkog prijevoza in INmusic festivala traja več let in počasi prevzema vlogo tradicion-

alnega partnerstva v organizaciji prevoza z vlaki. Tako lahko tudi letos vsi obiskovalci iz Hrvaške in Slovenije uveljavljajo popust v višini 40 % od redne cene v 1. in 2. razredu. Da bi se izpolnili pogoji za uveljavitev popusta, morajo potniki pri nakupu vozovnic podati izjavo, da potujejo na to manifestacijo. Vozovnica mora biti izključno povratna in potrjena z žigom s strani organizatorja INmusic festivala na vhodni blagajni festivala.

Na samem festivalu je prepovedan vnos hrane, steklenic in pločevink, vnos kamer in profesionalnih fotoaparatorov brez dovoljenja organizatorja, vnos narkotikov, vnos lahko vnetljivih goriv, pirotehničnih in eksplozivnih sredstev, vstop z domačimi živalmi, kurjenje ognja, lomljenje vej in sekanje dreves, vnos orožja, velikih dežnikov in drugih ostrih predmetov, ki lahko ogrozijo varnost obiskovalcev.

odprt vse do 10. septembra. Otvoritveni koncert je v sredo 3. septembra okrog 19:30 ure v 2000 let starem puljskem amfiteatru. Uradno pa se Outlook Festival začne v četrtek, 4. septembra.

Na samem festivalu ne boste mogli plačevati s hrvaškimi kunami, ampak jih boste morali menjati v Outlook žetone. Predlagamo, da ne kupite preveč žetonov na enkrat, saj jih ne boste mogli vrnit, zato jih kupujte v zmernih količinah.

Denar boste lahko menjali v menjalnici, ki je na recepciji kampa Brioni in je popolnoma neodvisen od samega festivala.

V samih restavracijah se gibljejo cene za glavne jedi med 70 in 150 KN, za pizzo boste odšteli 40 – 65 KN, sendviči stanejo med 30 in 50KN, pivo 35KN za cigarete pa boste odšteli 20KN.

Tik pred kampom je avtobusna postaja izpred katere vozi avtobus 2A v center mesta vsakih 20 minut in iz centra mesta za Outlook vozi avtobus 5A vsake pol ure, prav tako vozi nočni avtobus iz Verudela za Outlook št. 62 vsakih 90 min. Cena vožnje je približno 2€.

Če boste prevoz iskali s taxi službo, se prej preden vstopite v taksi dogovorite za ceno. Naj vam ne bo nerodno barantati.

OUTLOOK FESTIVAL

NASTOPAJOČI: MS. LAURYN HILL / BUSTA RHYMES / BARRINGTON LEVY / DJ PREMIER / ANDY C / BURAKA SOM SISTEMA / HORACE ANDY / JAH SHAKA / FRICTION / GOLDIE / DADDY G (MASSIVE ATTACK) / CONGO NATTY FEAT. CONGO DUBZ / MOODYMANN GRAMATI / DJ ZINC / FRICTION / IN MNOGI DRUGI....

LOKACIJA: PULJSKI AMFITEATER, PULA, HRVAŠKA

DATUM: OD 1. SEPTEMBER DO 10. SEPTEMBER

CENE: 660 HRK

VEČ INFO: WWW.OUTLOOKFESTIVAL.COM

Outlook Festival je največji festival Bass glasbe in največji festival Soundsystem kulture v Evropi. Ko govorimo o Bass glasbi ne mislimo na komercialne različice, ki se trenutno prodajajo za otroke, ampak mislimo underground glasbo, pa naj bo to house, techno, dubstep, reggae, dub, hiphop, electronic, ... Za vse Outlook obiskovalce se festival odpre v torek 2. septembra. Kamp se uradno odpre v ponedeljek 1. septembra in je

SCHENGENFEST 2014

NASTOPAJOCI: DIE ANTWOORD / HIM / 2CELLOS / MORCHEEBA / LAIBACH / BAJAGA / KIRIL DJAIKOVSKI / STROJ MACHINE / VALENTINO KANZYANI / MUFF / ZMELKOOW / MOVEKNOWLEDGEMENT / CAO PORTOROZ / ZEBRA DOTS IN MNOGI DRUGI...

LOKACIJA: VINICA, BELA KRAJINA, SLOVENIJA

DATUM: OD 1. AVGUSTA DO 3. AVGUSTA 2014

CENE: 3-DNEVNA KARTA 4 DNI KAMP: 59€

VEČ INFO: WWW.SCHENGENFEST.SI

Letos bo od 1. do 3. avgusta v Vinici v Beli krajini potekal že 7. Schengenfest! Vsi, ki že od lani pogrešate neverjetno vzdušje mladosti in vrhunskih koncertnih nastopov, ambient prekrasnega krajinskega parka Kolpa in urejenega prizorišča z vrhunsko odrsko, zvočno in lučno opremo, ter hlajenje v eni najbolj čistih rek v Sloveniji, Kolpi, vas moramo razveseliti! Brez dvoma bo letošnji nabor glasbenih skupin še bolj bogat kot prejšnja leta, program v prostem času pa bo še dodatno obogaten z novimi dejavnostmi, in organizatorji bodo poskrbeli, da bo prizorišče še bolj urejeno za vaše udobje in zabavo! Festival, ki se je v šestih letih razvil v največji kamping pop rock festival v Sloveniji, bo tudi letos postregel z odlično bero nastopajočih, kot tudi še bogatejšim spremljevalnim programom kot prejšnja leta. Zvest svoji lokaciji v prekrasnem okolju Krajinskega parka Kolpa v Beli krajini, ohranja svoje primarno sporočilo, ki ga v sebi nosi že vsa leta obstoja – festival zvoka, sonca in zabave! Letos v še večji meri in s številnimi domačimi in tujimi vrhunskimi izvajalci.

Zaradi zagotavljanja varnosti vseh udeležencev veljajo na prireditvenem prostoru posebna pravila ter omejitve. Udeležence pozivamo, da se jih držijo. VSI OBISKOVALCI MORAJO S SEBOJ OBVEZNO IMETI OSEBNI DOKUMENT. Vstop osebam do dopolnjenega 16. leta je med 24.00 in 5.00 dovoljen le v spremstvu staršev oz. zakonitega zastopnika. Na prireditveni prostor je zaradi varnosti obiskovalcev prepovedan vnos orožja, petard, ostrih predmetov, steklenic, pločevink, konzerv, plastenk, alkohola, nedovoljenih substanc in ostalih nevarnih predmetov. Vnos hrane je dovoljen. Vnos ALKOHOLNIH pijač NI dovoljen. Zaradi nevarnosti požara odprti ogenj NI dovoljen. Prizorišče odprejo v petek ob 11. uri. Pred tem, zaradi pripravljanih del, vstop na festivalski prostor ni možen. Ko pred vstopom na prireditveni prostor predložite vstopnico, dobite zappestnico. S pretrgano oziroma poškodovano zappestnico ponovni vstop NI možen. Otroci do vključno 6. leta imajo brezplačen vstop. Otroci do vključno 12. leta imajo 50% pop-

UMBRIA JAZZ SUMMER 2014

NASTOPAJOCI: HERBIE HANCOCK - WAYNE SHORTER / MONTY ALEXANDER / CHRISTIAN MC BRIDE TRIO / JOHN SCOFIELD UBERJAM BAND / GALACTIC / DR. JOHN / THE ROOTS / ROY HARGROVE TRIO / TAKE 6 / AL JARREAU / SNARKY PUPPY ...

LOKACIJA: PERUGGIA, UMBRIJA, ITALIJA

DATUM: OD 11. JULIJ DO 20. JULIJ 2014

CENE: VSTOPNICE ZA POSAMIČEN KONCERT 15-55€

VEČ INFO: WWW.UMBRIAJAZZ.COM

Umbria Jazz Summer je glasbeni festival z zavidljivim renomejem in 41 leti tradicije. Odlični nastopajoči, okusna italijanska hrana in izvrstna vina ter družba ljubiteljev jazzja in sorodnih glasbenih zvrsti, od bluesa, soula, funka, hip hopa, etno glasbe in še česa, so dober razlog za obisk.

ust na vstopnico kupljeno na festivalu. Kampiranje znotraj prizorišča in parkiranje je brezplačno. Fotografije, avdio in video posnetki bodo javno objavljeni (tudi v promocijske namene festivala) brez avtorizacije in nadomestila. Imetniki enodnevnih vstopnic morajo prizorišče zapustiti do 10. ure dopoldne naslednji dan. Kopenje v reki Kolpi je na lastno odgovornost. V nočnem času je kopenje v Kolpi prepovedano. Organizator ne odgovarja za izgubljene ali ukradene predmete. Prireditev bo, ne glede na vreme.

Obiskovalci s tridnevnimi vstopnicami bodo imeli tudi poseben vhod, prvi dan, v petek, se bodo vrata festivala odprla že ob 11.00. Za vse, ki boste prišli za tri dni naj še povemo, da bo letos šotorišče Schengenfesta veliko večje kot kdajkoli prej! Dobro bo poskrbljeno tudi za potrebe higiene, saj bo tušev in WC-jev znatno več kot doslej. Kar se tiče prehranjevanja na festivalu, bo letos še pestrejša ponudba hrane (nikakor nismo pozabili na vegetarijance!) in pijače, cene pa več kot ugodne. Kampiranje je vključeno v ceno vstopnic, tako enodnevnih kot trodnevnih. Še vedno velja, da gre za najbolj seksi in najbolj nor festival poletja, ki vam ponuja vsako leto več! Še posebej pa vas organizatorji opozarjajo na to, da kupite vstopnice pri pooblaščenih prodajalcih.

Kampiranje je dovoljene v le za to namenjenem prostoru. Intervencijske poti morajo biti proste. Organizator ne prevzema odgovornosti za krajo in poškodbe znotraj prizorišča! Prosimo, da svoje šotore za sabo spravite in odnesete seboj, ter tako ne onesnažujete okolja. Prav tako je PREPOVEDANO ODLAGANJE KOSOVNIH ODPADKOV! Vnos raznih kavčev, stolov, miz in podobnih stvari na prizorišče je strogo prepovedan! Bodite zeleni in počistite za seboj okrog svojega šotora!

FESTIVALSKI VODNIK

METALDAYS 2014

NASTOPAJOČI: OPETH / CHILDREN OF BODON / GRAVE
/ ALCEST / CRIPPER / REAST IN FEAR / SATYRICON /
BORKNAGAR / OBITUARY / VANDERBUYST / GOLD / WITHIN
DESTRUCTION / VOLBEAT / AMORPHIS / SALTATIO MORTIS
/ ARTILLERY / VALIENT THOR / SPACE UNICORN ON FIRE
/ MEGADETH / MOONSORROW / SABATON / HEAVEN
SHALL BURN / MY DYING BRIDE IN MNOGI DRUGI..

LOKACIJA: SOTOČJE, TOLMIN, SLOVENIJA

DATUM: OD 20. JULIJA DO 26. JULIJA 2014

CENE: TEDENSKA VSTOPNICA 135€, 145€ SKUPAJ Z MAJICO

VEČ INFO: METALDAYS.NET

Festival nudi neverjetno sproščeno vzdušje, popolno, da pozabite na vsakdanje skrbi. Ko se enkrat prepustite dogajanju, boste brez dvoma uživali na verjetno najbolj norem dopustu svojega življenja. Festival poteka na Sotočju v Tolminu, ki leži med dvema čudovitima gorskima rekama, Tolminko in Sočo. V okviru festivalskega območja se nahajata dve plaži, namenjeni sončenju in kopanju. Reki pa nista edini razlog, da je lokacija festivala tako zelo mamljiva. Tolmin namreč leži le približno 65 kilometrov od sredozemske obale, kar pa le še poveča počitniško razpoloženje.

Pot v Tolmin vas bo vodila skozi osrčje Alp, z osupljivimi razgledi, ki nikogar ne pustijo hladnega. Področje festivala je tudi del nacionalnega parka Julijske Alpe.

Prekrasna okolica naredi festival METALDAYS resnično unikaten. Verjemite, ne boste obžalovali, da ste ga obiskali!

Skupinski kamp se bo letos nahajal na eni sami lokaciji. To je lokacija, kjer se je nahajala večina skupin v letu 2013. Posebnih, ločenih območij, letos ne bo. Območje skupinskega kampa ne bo razdeljeno na manjša območja za posamične skupine. Velikost lokacije za skupin-

ske kampiranje bo določena na podlagi VSEH prijavljenih skupin. Sistem bo deloval po principu "kdor prej pride, prej melje". Na voljo bo osebje koordinatorjev, ki bodo pomagali skupinam, da se vtaborijo. Enako kot lansko leto, bo tudi letos vhod v skupinski kamp ločen in nadzorovan. V to območje ne bo smel vstopiti nihče, ki nima potrdila, da tam biva. Rezervacija za skupinski kamp je brezplačna in poteka na spletu do 1.7. 2014.

Prevoz do lokacije je urejen - izbirate lahko med organiziranim plačljivim avtobusom,, tisti, ki potujejo iz drugih držav pa bodo imeli na voljo tudi posebne letalske aranžmaje z našim letalskim prevoznikom.

Na voljo so posebni paketi kart: npr. Metal Days Fan Package za dekleta ali reguralni, ki vsebuje tedensko vstopnico in majico po ceni 145 evrov. Tedenska vstopnica brez majice sicer znaša 135 evrov.

PUNK ROCK HOLIDAY 2014

NASTOPAJOČI: NOFX / LAGWAGON / THE TOASTERS / REEL
BIG FISH / THE REAL MCKENZIES / H2O / SICK OF IT ALL /
RAISED FIST / SNFU / MURPHY'S LAW / A WILHELM SCREAM
/ IGNITE / LEFTÖVER CRACK... IN ŠE MNOGI MNOGI DRUGI

LOKACIJA: PULJSKI AMFITEATER, PULA, HRVAŠKA

DATUM: OD 5. AVGUSTA DO 9. AVGUSTA

CENE: 89€ (4-DNEVNA VSTOPNICA) - 99€ (VSTOPNICA Z MAJICO)

VEČ INFO: [HTTP://WWW.PUNKROCKHOLIDAY.COM](http://www.punkrockholiday.com)

PUNK ROCK HOLIDAY 2014 poteka od 5. do 9. avgusta 2014 in je samo v treh letih postal eden izmed najbolj pričakovanih dogodkov v Evropi. Kampiranje v senci dreves, obdani z gorami je nakaj, kar privablja vsako leto več obiskovalcev. Celotno vzdušje in izjemna lokacija dajeta festivalu nepozabno doživetje. Če boste na festival prišli iz Ljubljane, Italije ali Avstrije vam bo pokrajina vzela dih. Čudovita pokrajina ni samo za punk rock navdušence ampak tudi za družine z otroki. V pokrajino se dobesedno zaljubiš. Kristalno čiste gorske reke in jezera, neverjetna drevesa in hrboviti svet z Alpami v ozadju.

Če se odločite obiskati festival, se lahko namestite v katerem izmed bližnjih hotelov, ponujajo se vam tudi razna gostišča, apartmaji, zasebne

sobe, počitniške hiške, kampi, turistične kmetije, planinske kočice in mladinska prenočišča.

V Tolmin na festival se lahko pripeljete z vlakom iz Ljubljane, iz Kopra in iz Maribora. Ko boste prispeli do Mosta na Soči, potem boste morali nadaljevati vašo pot z avtobusom do Tolmina.

Če načrtujete vašo pot na PUNK ROCK HOLIDAY z avtomobilom so razdalje do Tolmina sledeče: Ljubljana (SI) 95 km, Nova Gorica (SI) 39 km, Rijeka (HR) 165 km, Zagreb (HR) 240 km, Trst (IT) 104 km, Udine (IT) 97 km, Villach (Avstrija) 105 km, Celovec (Avstrija) 143 km.

Če potujete iz Nemčije in želite imeti od potovanja na PUNK ROCK HOLIDAY samo zabavo, potem se na festival odpravite z organiziranim avtobusnim prevozom. Ta bo potekal iz naslednjih krajev: Bochum, Bremen, Köln, Frankfurt, Hamburg, Münster, Nürnberg, Osnabrück, Würzburg.

Prav tako lahko priletite na PUNK ROCK HOLIDAY z letalom. Preverite povezave do naslednjih najbližjih letališč: Letališče Jožeta Pučnika - Ljubljana, Slovenija, letališče Marco Polo - Benetke, Italija, Ronchi dei Legionari - Friuli Venezia Giulia, Italija, letališče Karnten - Celovec, Avstrija.

Če vas za obisk festivala ne prepriča lepota Tržiča, potem pa ga obiščite zaradi številnih nastopajočih, ki se bodo zvrstili v štirih dneh.

Vstopnice so na voljo na spletu v treh paketih - moškimi in ženskim fan paketom, ki ponuja majico in za katerega boste odšteli 10 evrov več kot za običajni paket - s štiridnevno vstopnico, ki znaša 89 evrov.

MUZIKA

PIVO IN CVETJE

NASTOPAJOČI: JACKSON / CARPE DIEM / KILL KENNY / HELLCATS / BAJAGA & INSTRUKTORJI / HAPPY OL' MCWEASEL / PARNI VALJAK / GEORGE CLINTON / ELVIS JACKSON / WEREFox / SOUL FINGERS / EYESBURN / VASKO ANATASOVSKI TRIO / BULDOGI / MUFF / POP DESIGN / BILBI / IN MEMORIAM TOŠE / VIVARACHA / DIRTY SANCHEZ IN MNOGI DRUGI...

LOKACIJA: LAŠKO, SLOVENIJA

DATUM: OD 16. JULIJA DO 20. JULIJA

CENE: ENODNEVNA VSTOPNICA 25€, 3-DNEVNA VSTOPNICA 50€

VEČ INFO: WWW.PIVO-CVETJE.SI

Pivo in cvetje se lahko pohvali s tremi prizoriščih, na vseh pa bo vaša najljubša pijača po najugodnejših cenah. Letos festival beleži jubilejno petdeseto izvedbo.

Prizorišče Zlatorog v Jagočah je od leta 2013 novost v festivalski ponudbi. Namenjen je ljubiteljem rocka, funka, soula, R & B in drugih glasbenih zvrsti. Vstopnice za Zlatorog si lahko natisnete kar sami.

Oder Jubilejnik na Aškerčevem trgu v Laškem ponuja »železni« program festivala Pivo in cvetje in je namenjen ljubiteljem narodnozabavne in popularne glasbe. Nudi zabavo za vso družino, za vse generacije, poskrbeli bodo tudi za otroke. Oder Jubilejnik nima vstopnine.

Oder Klub nudi zabavo za ljubitelje klubskega vzdušja. Tu je doma tudi redkeje slišana glasba, pravo glasbeno popotovanje od popevke do prave latino zabave. Tudi oder Klub je brez vstopnine.

Festivalski kamp je brezplačno na voljo vsem obiskovalcem prizorišča Zlatorog v Jagočah, ne glede na to, ali kupite enodnevno ali tridnevno vstopnico. Tisti, ki boste festival obiskali samo v Laškem, lahko kampirate po simboličnih cenah. Rezervacija prostora pa ni potrebna.

Pivo in cvetje v sodelovanju s Slovenskimi železnicami obiskovalcem že vrsto let nudi tudi varno in cenovno ugodno pot z vlakom, tako na prireditev kot tudi z nje. Z železniške postaje do prizorišča Zlatorog bodo vozili posebni brezplačni avtobusi.

Za odlično vzdušje bodo poleg nastopajočih poskrbeli tudi Laščani, ki v času festivala Pivo in cvetje slavijo svoj praznik. Na prav poseben dan se spomnijo njihovih pomembnih in uglednih meščanov, ki so kraju ali širši skupnosti dali svoj osebni pečat. Praznik je tudi priložnost, da razglasijo naj Laščana in naj Laščanko, pripravijo več dobredelnih akcij, odprejo kn-

BRUTAL ASSAULT

NASTOPAJOČI: AMON AMARTH / SATYRICON / SICK OF IT ALL / CHILDREN OF BODOM / BRING ME THE HORIZON / H2O / SLAYER / DOWN / VENOM / THE DEVIN TOWNSEND PROJECT / MY DYING BRIDE / KRABATHOR / GOD IS AN AUSTRONAUT / SHINING / SODOM... IN ŠE MNOGI DRUGI

LOKACIJA: GRAŠČINA JOZEF OV, ČEŠKA

DATUM: OD 6. AVGUST DO 9. AVGUST 2014

CENE: 75 - 80€

VEČ INFO: BRUTALASSAULT.CZ/

Festival je lociran 130 kilometrov vzhodno od Prage v kraju Jaromer, v prekrasni trdnjavi Josefov na Češkem. Festival se torej odvija znotraj trdnjave in obzidja iz 18. stoletja, kar daje festivalu svojevrsten čar. Kampirati lahko pričnete že dan prej, 5. avgusta od tretje ure popoldne naprej. Posebnost je tudi dvignjen nivo, travnik, kjer potekajo Meet&Greet dogodki, vrtljak in VIP kamp, kjer je organizarno 24-urno varovanje. Za karto predprodaji boste odšteli 75 evrov.

jigo vpisov in še več. Veselja in zabave je običajno dovolj do ranega jutra. Prireditev Dan Laščanov je uvod v festival Pivo in cvetje in bo potekal 16. julija, od 19h dalje. Pa se tudi z Laščani gostoljubnost festivala Pivo in cvetje ne konča - svoje gostoljubje vsako leto izkažejo tudi glavni pokrovitelj festivala Pivovarna Laško, ki nudi voden ogled po Pivovarni Laško za obiskovalce, pogostitev s točenim svetlim in temnim pivom ter ostalimi pijačami gostitelja Pivovarne Laško. Zanimiva in poučna je razstava v muzeju Laško. Od piva pa k cvetju. Ime Pivo in cvetje je zagotovilo, da v Laškem vsako leto pridejo na svoj račun tudi ljubitelji cvetja. Domače hortikulturno društvo skupaj s cvetličarji vedno pripravi neponovljivo razstavo izjemnih ter raznolikih cvetličnih aranžmajev. Gre za prave umetnine, zato razstava cvetja sodi med najbolj priljubljene točke družinskih in tudi profesionalnih fotografov. Če vas vse to poleg številnih nastopajočih ne prepriča, so za piko na i na festivalu še: vodna simfonija (atrakcija z vodnim šovom), povorka godb, ognjemet, zabavišni park za otroke, vodni nogomet in nastop mažoretk.

Prvih 500 kupcev kart bo prejelo tudi bone za pijačo. Kampiranje je brezplačno za vse obiskovalce prizorišča Zlatorog, za ostale pa je cena 8 evrov.

Z prehodnim doziranjem piva Laško in nekaj ekološkosti, si lahko zagotovite tudi nižje cene vstopnic - 10 kod povratnih steklenic bo vstopnico znižalo za 30%.

KONCERTI DOGODKI PRIREDITVE FESTIVALI

LOKALNO

13.6. @ MC PEKARNA VOICE OF THE SOUL (TRIBUTE TO DEATH & PANTERA)

"Če je smrt Chucka pomenila spočetje, je umor Dimebaga pomenil rojstvo tribute to Death & Pantera oz. bolje tribute to Chuck & Dimebag benda Voice of the Soul." Bend vstane in koncertira vsakih nekaj let, tokrat še posebej v spomin 10. obletnici smrti Dimebaga. Vsako vstajenje ponavadi pripelje kaj novega, tokrat Jernej-a Štorgelj na vokalih, ki bo še posebej udarjal po glavah ob riffih legendarnega Dimebaga. Seveda ne bodo pozabili obduditi tudi legendarnega Chucka (Death) in njegove mojstrovine, ki so pustile zelo velik pečat na metal sceni. In kdaj je lahko za tak udarni tribute paket bolj primeren začetek kot petek 13. junij? Prav na ta dan se bodo Voice Of The Soul po dolgem času pokazali v Pekarna MC, kjer bodo lahko razgibali svoje vratove in zavrteli "čupe", v spomin legendam. Koncert je del 20. rojstnega dne Pekarne.

14.6. @ MC PEKARNA URBANI SUPERHEROJI = KUD CODA + DIVISION

Skupaj bodo muzicirali in nastopali učenci KUD Coda, zdajšnji mariborski glasbeniki in legende iz 60. in 70. let. Namen projekta Urbani superheroji je prenos in oživiljanje sporočila starejše generacije na mlajšo ter simbolična predaja 'štafetne palice'. Legendarne hite izpred desetletij bodo preoblekli v novo in svežo obliko. Glasba ne pozna meja in starosti, zato ima veliko moč pri medgeneracijski komunikaciji.

23.6. @ VEČEROV ODER, LENT SKID ROW, TIDE

Lent gosti ameriške hardrockerje, bend, ki je prodal več kot 20 milijonov albumov in poskrbel za hite,

ki jih pozna zagotovo vsa mtv generacija: Youth gone wild, 18 and life, I remember you, Slave to the grind ... Zase pravijo, da so se postarali, a nikoli zares odrasli. Kljub novim stvaritvam so še zmeraj podivjana mladina in njihova glasbena iskrica še zmeraj zažiga.

IZVEN

14.6. @ GOSP. RAZSTAVIŠČE GORAN BREGOVIČ IN ALEN ISLAMOVIČ

Turneja, ki bo zaznamovala 40. letnico legendarne skupine Bijelo Dugme se bo z premiernim koncertom začela 14. junija. Na zunanem prizorišču Gospodarskega razstavišča (open air). Ustanovitelj skupine Goran Bregović bo v koncertnem programu izvajal pesmi skupine Bijelo Dugme, ki jih bo odpel karizmatični Alen Islamović.

19.6. @ GRAD ZAPRICE, KAMNIK SUN RA ARKESTRA

Legendarna zasedba Sun Ra Arkestra na jubilejni turneji ob 100. obletnici rojstva Sun Ra-ja in 90. letnici vodje Marshalla Allena. Eklektični, izjemni, včasih skrivnostni, toda vedno prepognjeni z močno jazzovsko zavestjo. Glasba izjemne zasedbe Sun Ra Arkestra je prepričala že tri generacije svetovne jazz publike. Znanstveniki zvoka.

23.6. @ CVETLIČARNA OB 20H STEVEN SEAGAL BLUES BAND

Najbolj znan "ponytail" (konjski rep) Hollywooda prvič prihaja v Slovenijo, kjer bo s svojim briljantnim spremljevalnim bandom razkazal svojo dolgoletno ljubezen do bluesa.

24.6. @ HALA TIVOLI BILLY IDOL

Prava rock ikona, Billy Idol je objavil kratko poletno evropsko turnejo, z začetnim nastopom na velikem Sweden Rock festivalu, v sklopu katere je tudi samostojni koncert v ljubljanskem Tivoliju, v torek, 24.6.2014.

16.7. @ KONGRESNI TRG, LJ DEEP PURPLE, GIBONNI

Na velikem rock koncertu na Kongresnem trgu v središču Ljubljane bosta nastopila najglasnejša rock skupina vseh časov, Deep Purple, ter najpopularnejši hrvaški pop rock glasbenik Gibonni.

ZUNAJ

16.6. @ ERNST HAPPEL, DUNAJ THE ROLLING STONES

Legende rock'n'rolla se ne predajajo. Njihov tempo lahko preverite nam najbližje na Dunaju.

22.6. @ NEREO ROCCO, TRST 25.6. @ STADTHALLE, DUNAJ PEARL JAM

Dokaz, da grunge ni mrtev je skupina Pearl Jam, ki tudi po več kot dvajsetih letih ostaja relevantna, kritična, nekonformistična in iskrena v svojem ustvarjanju in delovanju. Na Evropski turneji se bodo ustavili tudi v "našem" Trstu ter na Dunaju, kjer bodo predstavili deseti studijski album Lightning Bolt. Predskupine z izjemno nastopa v Angliji nimajo, kar pomeni, da se obetajo trirni koncerti z dolgimi setlistami, nagovori karizmatičnega Vedderja in zvestimi fani, ki v Evropo pripotujejo iz večih kontinentov.

26.6. @ STADTHALLE, DUNAJ ERIC CLAPTON

Gospod Slowhand vas bo sprehodil po kitarskem vratu v Dunajski mestni dvorani Stadthalle. Lepo presenečenje je, da je karta za izvajalca tovrstnega kova izjemno ugodna.

2.7. @ VILLAFRANCA, ITALIJA SOUNDGARDEN

Matt Cameron ima pestro poletje, turneja s Pearl Jami, nato pa še s Soundgardni, kjer gotovo ne bo nič manj tolkel po bobnih. Soundgardni bojda zažigajo z novim elanom, Cornell pa je v izvrstni pevski formi.

9.7. @ KRIEAO, DUNAJ METALLICA

Metallica letos polepi koncertira po Evropi v pod okriljem festivalov. Nam najbližji jih lahko poslušate na Dunaju, kjer bodo nastopili v odlični družbi Alice in Chains in

Children od Bodom.

16.7. @ VILLAFRANCA, ITALIJA ARCTIC MONKEYS

Arktične opice so svojo popularnost in konstantnost potrdile z zadnjim albumom, ki je med kritiki odlično sprejet. Nam najbližje se mudijo na romantični lokaciji gradiča Scaligero, v Italije

28.6. @ STADTHALLE, DUNAJ BOB DYLAN

Bob Dylan je eden najpomembnejših glasbenih ustvarjalcev v zgodovini; mnoge njegove pesmi, recimo Blowin' In The Wind, Like A Rolling Stone, Mr. Tambourine Man, Knockin in On Heaven's Door so praktično svetovno ponarodele, njegovi albumi pa so postali klasika.

27.6. @ ST. VEIT, AVSTRIJA JEFF BECK

Kitarska legenda na zanimivi lokaciji.

15.7. @ ŠALATA, ZAGREB HUGH LAURIE WITH THE COPPER BOTTOM BAND

Britanski igravec in glasbenik Hugh Laurie, svetovno znan kot godrnjavi in cinični televizijski zdravnik dr Gregory House, prihaja v Zagreb! V okviru evropske turneje ob promociji albuma "Didn't It Rain" bo s skupino The Copper Bottom Band, nastopil na zagrebški Šalati 5. julija. Pred enim letom je navdušil prav slovensko občinstvo v ljubljanskih Križankah.

2.8. @ ARENA PULA STATUS QUO

Ker se skupina po treh desetletjih premora od živih nastopov vrača v velikem slogu, ne dvomimo, da bo prihajajoči koncert resnično rock poslastica, ki do odmevali po stoletja starih zidovih nekdanje rimske Arene.

OBČASNIK KULTURNEGA DRUŠTVA MLADINSKI
CENTER INDIJANEZ
INDIJANEZ #8, JUNIJ - JULIJ - AVGUST 2014
CENA: 0 EUR
ODG. UREDNICA: BARBARA MURAUŠ
IZDAJA: KULTURNO DRUŠTVO MLADINSKI
CENTER INDIJANEZ, OB ŽELEZNICI 16, MB
PODPIRAJO NAS:
- ŠOUM
- URAD ZA MLADINO RS
- MESTNA OBČINA MARIBOR